

MINISTARSTVO TURIZMA

N A C R T

**PRIJEDLOGA ZAKONA
O PRUŽANJU USLUGA U TURIZMU**

Zagreb, studeni 2012.

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona pružanju usluga u turizmu sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine“, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) OCJENA STANJA

Zakon o pružanju usluga u turizmu imao je, od 2007. godine kada je donesen, samo jednu izmjenu u 2010. godini, kojom je tekst Zakona doživio je tek manje izmjene, i to u dijelu reguliranja pružanja usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, provedbe inspeksijskog nadzora i prekršajnih odredbi. No, bez obzira na navedeno, zbog obima predloženih izmjena važećeg Zakona ocijenjeno je primjerenijim, zbog pravne sigurnosti, donijeti novi Zakon. Naime, donošenje samo izmjena i dopuna važećeg Zakona moglo bi dovesti do nejasnoće propisa te uzrokovati teškoće u njegovoj primjeni od strane pravnih i fizičkih osoba, domaćih i stranih, na koje se propis odnosi, odnosno nadležnih državnih upravnih tijela i drugih tijela koja primjenjuju ili provode nadzor nad primjenom propisa.

Zakon o pružanju usluga u turizmu (68/07 i 88/10) u potpunosti je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije, shodno principima iz članka 43. i 49. Ugovora o Europskoj zajednici, odnosno načelu zabrane diskriminacije iz članak 12. Ugovora EZ, na način da su njime uklonjene preostale zapreke vezane uz slobodu pružanja prekograničnih usluga koje je sadržavao Zakon o turističkoj djelatnosti (Narodne novine, broj 8/96, 19/96, 76/98 i 76/99), u dijelu pružanja usluga od strane fizičkih osoba - „građana“ (usluge turističkih vodiča i turističkih pratitelja, odnosno obavljanje poslova voditelja poslovnice turističke agencije), za čije je pružanje hrvatsko državljanstvo bilo propisano kao uvjet. Tako je važećim Zakonom omogućeno da i državljani država članica Europskog ekonomskog prostora mogu pružati te usluge pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani, i to od dana pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europskoj uniji. Iznimno, važeći Zakon o pružanju usluga u turizmu omogućuje da strani državljani koji u Republici Hrvatskoj imaju registrirano vlastito trgovačko društvo ili obrt za pružanje usluga turističke agencije ili imaju odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj mogu obavljati poslove voditelja poslovnice uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove turizma, ukoliko ispunjavaju uvjete propisane za obavljanje tih poslova.

Posredno usklađivanje s propisima Europske unije i to kojima se uređuje pitanje organiziranja putovanja (paket aranžmana), jer je isto u tom dijelu izvršeno donošenjem Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/05), osigurano je kroz javnopravnu zaštitu poštivanja odredbi Zakona o obveznom odnosu koji reguliraju ugovor o organiziranom putovanju i to propisivanjem obveze sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za izvršenje ugovorenih obveza od strane organizatora putovanja. Visina osigurane svote nije propisana, te je njeno određivanje ostavljeno na odluku turističkim agencijama, odnosno dogovorima između osiguravatelja i agencija.

Naime, važećim Zakonom o pružanju usluga u turizmu nije se preuzeo normativni sadržaj uredbi Europske unije. Zakonom o pružanju usluga u turizmu koji se predlaže, također se ne preuzima normativni dio uredbi Europske unije.

Tijekom primjene važećeg Zakona uočeno je da istim nije na u dostatnoj mjeri odnosno na odgovarajući način regulirano pružanje određenih usluga značajnih za razvoj konkurentnosti hrvatskog turizma, kao što su usluge zdravstvenog turizma, usluge pustolovnog turizma, usluge u kongresnom turizmu, usluge internet turističkih agencija, poslovanje turističkih agencija izvan poslovnog prostora. Također odredbama važećeg Zakon nije predviđena mogućnost pojednostavljenja postupka u slučaju nastavka pružanja usluga u prostoru ili objektu (poslovnom prostoru ili poslovnici turističke agencije, luci nautičkog turizma, na plovnom objektu) odnosno kada isti voditelj poslovnice nastavlja obavljati poslove u drugoj turističkoj agenciji.

Također nije korištena mogućnost ujednačavanja maksimalnih novčanih kaznim za obrtnike, koju je omogućio Zakon o prekršajima (Narodne novine, broj 107/07), te tako nije došlo do izjednačavanja položaja trgovačkih društava i obrta što se tiče propisivanja prekršajnih kazni za obrtnike i trgovačka društva. Naime maksimalna novčana kazna koja se prema važećem Zakonu može izreći obrtniku je 15.000,00 kuna.

b) OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Osnovna pitanja koja će se urediti Zakonom su uređivanje pojedinih usluga u turizmu, definiraju se određeni pojmovi, subjekti koji mogu pružati usluge u turizmu, obveze subjekata koje pružaju usluge u turizmu, uvjeti za pružanje pojedinih usluga u turizmu, postupak utvrđivanja uvjeta za pružanje turističkih usluga, nadzor nad primjenom Zakona, prekršaji i prekršajne kazne, te prelazne i završne odredbe.

Zakon zadržava većinu rješenja (odredbi) koja su sadržana i u važećem Zakonu o pružanju usluga u turizmu, a osnovne izmjene koje se predlažu urediti Zakonom u odnosu na važeći Zakon, od kojih se većina predlaže na inicijativu ili u dogovoru sa strukom - Hrvatskom gospodarskom komorom, Hrvatskom obrtničkom komorom, strukovnim udrugama, ali i pojedinim pružateljima turističkih usluga, koji su svi prepoznati kao zainteresirana javnost, su:

- omogućiti pružanje usluga u zdravstvenom turizmu, pored specijalnim bolnicama i lječilištima, i svim drugim zdravstvenim ustanovama, kao i trgovačkim društvima za obavljanje zdravstvene djelatnosti te zdravstvenim radnicima koji samostalno obavljaju privatnu praksu,
- detaljnije se uređuju turističke usluge u posebnim oblicima turističke ponude i to usluge zdravstvenog turizma, usluge pustolovnog turizma i usluge u kongresnom turizmu;
- dodatno se propisuju definicije pojmova koji su značajni za pravilno razumijevanje odredbi Zakona pa tako: „transfer, „neposredno pružanje usluga turističke agencije“ i „internet agencija,
- umjesto knjige žalbi propisuje se obveza pružatelja usluge - omogućiti podnošenje pisanih prigovora sukladno posebnom propisu kojim je uređena zaštita potrošača,
- Vezano uz poslovanje turistički agencija predlaže se:

- da organiziranje kongresa nije isključivo usluga turističke agencije (ako ne uključuje organiziranje putovanja),
- da se korištenje oznaka kratica uobičajenih u agencijskom poslovanju „DMC“ i „PCO“ više ne propisuje Zakonom odnosno pravilnikom donesenim na temelju Zakona,
- da rješenje za turističku agenciju ne sadrži popis usluga koje će agencija pružati,
- da se rješenjem turističkoj agenciji ne dodjeljuje identifikacijski kôd turističke agencije (više se neće uređivati pravilnikom),
- da se za internet agenciju u rješenju upisuje i naznaka „internet agencija“,
- da se za poslovnicu u kojoj su se već pružale usluge ne utvrđuje se uvjet „uporabljivosti“, niti uvjeti za voditelja poslovnice koji nastavlja obavljati poslove u novoj (drujoj) agenciji,
- da se obveza isticanja radnog vremena na ulazu u poslovnicu odnosi samo na radno vrijeme za rad sa strankama,
- da se obveza naznake tvrtke i sjedišta turističke agencije odnosi samo za reklamne i promidžbene materijale vezane uz organizirana putovanja,
- da turistička agencija može transfer putnika obavljati i osobnim vozilom, uključivo kombijem 8+1, ili limuzinom,
- da turistička agencija koja neposredno pruža usluge mora imati najmanje jedan poslovni prostor uređen za prijam putnika - poslovnicu,
- da internet agencija ne mora imati poslovni prostor,
- da turistička agencija može paket aranžman i izlete prodavati u trgovini na malo kao i na mjestima polaska na izlet radi priključenja grupi izletnika,
- da turistička agencija može za po tri poslovnice imati zaposlenog istog voditelja poslovnice (isto i za internet agenciju),
- za voditelja poslovnice umjesto 2 godine radnog staža propisuje se 1 godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu,
- da se oglašavanje usluga odnosno informiranje putnika putem elektroničkih rezervacijskih sustava (e-portala), bez sklapanja ugovora odnosno bez naplate usluga direktno od korisnika usluge, ne smatra se uslugom turističke agencije,
- propisivanje uvjeta koje moraju ispunjavati visoka učilišta koja podnesu zahtjev za provođenje stručnih ispita za voditelja poslovnice i turističkog vodiča, uz obvezu podnošenja izvješća Ministarstvu o održanim ispitima,
- propisivanje uvjeti i obveza podnošenja izvješća i za organizatore ispita za turističkog pratitelja,
- da udruge mogu organizirati samo izlet (isključivo za svoje članove),
- detaljnije uređivanje uvjeta za pružanje usluga pustolovnog turizma prvenstveno radi zaštite potrošača, te davanje javnih ovlasti Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja vezano uz provedbu obuke i nadzor pružanja tih usluga
- da prekršajne kazne za fizičke osobe - obrtnike što se tiče iznosa maksimuma novčane kazne budu jednake kao i za trgovačka društva,
- da se Zakon nomotehnički koncipira na pregledniji i jasniji način.

Slijedom navedenog očekuju se da će posljedice donošenja Zakona biti povećanje raznolikosti i razvoj turističke ponude, olakšano poslovanja gospodarskim subjektima, veća profesionalnost i

podizanje kvalitete u pružanju usluga, veće poštivanje zakonskih odredbi i učinkovitije suzbijanje sive ekonomije, bolja zaštita potrošača, veća zaposlenost, stvaranje uvjeta za pristup povoljnom financiranju projekata koji uključuju pružanje neke od Zakonom obuhvaćenih turističkih usluga, a sve u cilju omogućavanja jačanja ukupne konkurentnosti hrvatskog turizma, učinkovitiju komunikaciji s tržištem, i u konačnici povećanje prihoda od turizma.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O PRUŽANJU USLUGA U TURIZMU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se način i uvjeti za pružanje usluga u turizmu.

Članak 2.

Usluge u turizmu u smislu ovoga Zakona su: pružanje usluga turističke agencije, turističkog vodiča, turističkog pratitelja, turističkog animatora, turističkog zastupnika, turističke usluge u nautičkom turizmu, usluge zdravstvenog turizma, usluge pustolovnog turizma, usluge u kongresnom turizmu, usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, usluge u ostalim oblicima turističke ponude i ostale usluge koje se pružaju turistima u svezi s njihovim putovanjem i boravkom.

Članak 3.

(1) Usluge u turizmu mogu pružati: trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici koji ispunjavaju uvjete za pružanje turističkih usluga propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako ovim Zakonom i posebnim propisima nije drugačije određeno.

(2) Pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona turističke usluge mogu pružati i:

- javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode za potrebe područja kojim upravljaju,
- specijalne bolnice, lječilišta i druge zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu, sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga.
- udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove, za obavljanje svoje djelatnosti
- fizičke osobe koje za pružanje tih usluga nemaju obvezu biti registrirane kao obrtnici ili trgovci pojedinci.

Članak 4.

(1) Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- *Turistička agencija* je trgovačko društvo, trgovac pojedinac, obrtnik ili njihova organizacijska jedinica koji pružaju usluge organiziranja putovanja ili posredovanja usluga vezanih uz putovanje i boravak turista.
- *Putnik* je osoba koja pribavlja turističku uslugu, osoba za čiji račun i/ili u čije ime se pribavlja turistička usluga ili bilo koja osoba na koju se prenese pravo korištenja turističke usluge.

- *Paket aranžman (paušalno putovanje)* jest unaprijed utvrđena kombinacija od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga što čine cjelinu, a pružaju u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju barem jedno noćenje, te se prodaju po ukupnoj unaprijed utvrđenoj (paušalnoj) cijeni.
- *Izlet* jest unaprijed utvrđena kombinacija od najmanje dvije pojedinačne usluge koje se sastoje od prijevoza ili drugih turističkih i ugostiteljskih usluga, a traju manje od 24 sata i ne uključuje noćenje.
- *Turistička cjelina (lokalitet)* je područje, prostor ili objekt na kojem se nalaze ili koji sadržava prirodne, kulturne, povijesne, tradicijske i druge vrednote na kojem uslugu turističkog vođenja može pružati samo ovlašteni turistički vodič.
- *Transfer* je usluga turističke agencije koja se ugovara unaprijed za poznatog putnika (korisnika usluge), a koja se sastoji od organiziranja prihvata i prijevoza putnika i njegove prtljage između putničkih terminala (kolodvora i terminala za javne usluge kopnenog, pomorskog i zračnog prijevoza) i smještajnih objekata u dolasku i/ili povratku.
- *Neposredno pružanje usluga turističke agencije* je pružanje usluga u izravnom kontaktu (u poslovnicu ili putem interneta) s korisnicima tih usluga.
- *Internet agencija* je turistička agencija koja pruža usluge neposredno korisniku usluga isključivo putem interneta.

Članak 5.

Zabranjeno je neposredno ili posredno, putem javnih glasila, interneta, promidžbenim materijalima i sl. oglašavati i/ili reklamirati pružanja usluga u turizmu bez ispunjavanja uvjeta propisanim ovim Zakonom za pružanje tih usluga.

Članak 6.

- (1) Pravne i fizičke osobe iz članka 3. ovoga Zakona pri pružanju usluga u turizmu dužne su:
1. objaviti uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavati se tih uvjeta, sadržaja i cijena,
  2. za svaku izvršenu uslugu, korisniku izdati račun, kartu ili potvrdu s brojem kojom se potvrđuje primitak uplate i čuvati kopije tih dokumenata najmanje tri godine od dana njihovog izdavanja,
  3. postupati s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka),
  4. omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanih prigovora sukladno posebnom propisu kojim je uređena zaštita potrošača.

II. USLUGE TURISTIČKE AGENCIJE (TURISTIČKA AGENCIJA)

1. Usluge turističke agencije

Članak 7.

- (1) Turistička agencija može pružati sljedeće usluge:
- organiziranje paket aranžmana, sklapanje i provedba ugovora o paket aranžmanu, organiziranje izleta, sklapanje i provedba ugovora o izletu,

- posredovanje u sklapanju ugovora o organiziranom putovanju (paket aranžman i izlet),
  - posredovanje ugostiteljskih usluga (prodaja i rezervacija smještaja i drugih ugostiteljskih usluga),
  - posredovanje usluga prijevoza (prodaja putnih karata i rezervacija mjesta za sva prijevozna sredstva),
  - organiziranje prihvata i transfera putnika, sklapanje i provedba ugovora o transferu,
  - organiziranje i posredovanje u pružanju usluga u posebnim oblicima turističke i ugostiteljske ponude,
  - organiziranje i posredovanje u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratitelja i usluga upravljanja plovnim objektima nautičara (skipera),
  - zastupanje domaćih i stranih putničkih agencija,
  - organiziranje kongresa,
  - davanje turističkih obavijesti i promidžbenog materijala,
  - posredovanje u sklapanju ugovora o osiguranju putnika i prtljage,
  - pomoć u pribavljanju putnih isprava, viza i drugih isprava potrebnih za prijelaz granice i boravak u inozemstvu, isprava za lov, ribolov, ronjenje, plovidbu nautičara te drugih isprava potrebnih za organizaciju i provođenje različitih oblika turističke ponude,
  - rezervacija, nabava i prodaja ulaznica za sve vrste priredbi, muzeja i dr., te prodaja robe vezane za potrebe putovanja (razne putne potrepštine, suveniri, turističke publikacije i sl.),
  - organizacija i pružanje usluga u svezi s poslovanjem karticama i putničkim čekovima, te pružanje mjenjačkih usluga sukladno posebnim propisima,
  - iznajmljivanje i posredovanje u iznajmljivanju vozila, letjelica i plovnih objekata,
  - agencijsko-pomorske usluge za prihvati i opremu plovnih objekata u nautičkom turizmu.
- (2) Usluge iz stavka 1. podstavka 1. do 8. ovoga članka može pružati samo turistička agencija, ako ovim Zakonom ili drugim propisima nije drugačije propisano.
- (3) Oglašavanje usluga odnosno informiranje putnika putem elektroničkih rezervacijskih sustava (e-portala), bez sklapanja ugovora odnosno bez naplate usluga direktno od korisnika usluge, ne smatra se uslugom turističke agencije.
- (4) Turistička agencija smije organizirati ili posredovati uslugu smještaja samo za smještajne kapacitete pružatelja ugostiteljskih usluga koji je za pružanje tih usluga ishodio rješenje nadležnog tijela.

Članak 8.

- (1) Naznaka "turistička agencija" obvezno se koristi u tvrtki turističke agencije kao pobliza naznaka djelatnosti.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, umjesto naznake "turistička agencija" kao pobliza oznaka djelatnosti može se koristiti i naznaka "putnička agencija".
- (3) U tvrtki, turistička agencija može, uz naznaku kojom se obilježava ime turističke agencije, koristiti i izraze uobičajene u turističkom poslovanju, kao što su: "tours", "travel" i sl.

2. Uvjeti za pružanje usluga turističke agencije

Članak 9.

- (1) Pravna ili fizička osoba ne može pružati usluge turističke agencije prije nego što ishodi rješenje ureda državne uprave u županiji odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba nadležnom za

poslove turizma (u daljnjem tekstu: nadležni ured) prema sjedištu odnosno mjestu poslovnice odnosno poslovnog prostora turističke agencije, kojim se utvrđuje da ispunjava uvjete za pružanje usluga turističke agencije propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka mora se ishoditi za svaku poslovnicu odnosno poslovni prostor turističke agencije.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka, upisuje se u Upisnik turističkih agencija kojeg vodi nadležni ured.

(4) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Troškove postupka iz stavka 1. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

(6) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za turizam (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 10.

(1) Zahtjev za izdavanje rješenja iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona treba sadržavati:

1. tvrtku, sjedište i osobni identifikacijski broj turističke agencije,

2. rješenje o upisu u trgovački ili obrtni registar,

3. dokaz o pravu korištenja poslovnog prostora odnosno poslovnice ukoliko turistička agencija ima poslovnicu,

4. podatke o voditelju poslovnice i dokaze o ispunjavanju uvjeta za voditelja poslovnice ako turistička agencija ima poslovnicu,

5. dokaze o ispunjavanju uvjeta sukladno posebnom propisu, bez kojih, prema tom propisu, Ministarstvo ili nadležni ured ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zahtjev za internet agenciju treba sadržavati navedeno u stavku 1. točki 1. i 2. ovoga članka, te podatke i dokaze o osobi koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 11.

(1) Rješenje iz članka 9. ovoga Zakona sadrži:

1. tvrtku i sjedište turističke agencije, i naznaku „internet agencija“ kada se radi o internet agenciji,

2. mjesto, ulicu i kućni broj poslovnice ukoliko turistička agencija ima poslovnicu,

3. ime i prezime, datum i mjesto rođenja te adresu voditelja poslovnice ukoliko turistička agencija ima poslovnicu, odnosno osobe koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice ako se radi o internet agenciji.

(2) Svaku promjenu podataka iz stavka 1. ovoga članka turistička agencija dužna je prijaviti nadležnom uredu u roku od osam dana od dana nastale promjene.

(3) O promjeni podataka iz stavka 1. ovoga članka nadležni ured donosi rješenje koje se upisuje u Upisnik iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 12.

(1) Ukoliko se u upravnom postupku izdavanja rješenja iz članka 9. ovoga Zakona utvrdi da su se u poslovnici već pružale usluge turističke agencije temeljem rješenja nadležnog ureda, zahtjev za izdavanje rješenja treba sadržavati navedeno u članku 10. točki 1. do 4. ovoga Zakona.

(2) Ukoliko se u upravnom postupku izdavanja rješenja iz članka 9. ovoga Zakona utvrdi da je u zahtjevu kao voditelj poslovnice, odnosno kao osoba koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice ako se radi o internet agenciji, navedena ista osoba kao u ranije važećem rješenju nadležnog ureda, uz zahtjev se ne prilažu dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 10. točke 4. ovoga Zakona.

3. Obveze turističke agencije

Članak 13.

(1) Turistička agencija dužna je na ulazu u poslovnicu, poslovni prostor, odnosno prostor internet agencije, ili unutar ulaza ili na drugom odgovarajućem mjestu ako se radi o građevini koja je zaštićeno kulturno dobro vidno izložiti natpis na kojem je istaknuta tvrtka i sjedište turističke agencije, a za internet agenciju i naznaku „internet agencija“.

(2) Turistička agencija dužna je na ulazu u poslovnicu vidno istaknuti radno vrijeme za rad sa strankama i pridržavati se istaknutog radnog vremena.

Članak 14.

Turistička agencija, kada zastupa druge turističke agencije, dužna je izjasniti se putniku o svojstvu u kojem nastupa i koja ovlaštenja ima.

Članak 15.

Turistička agencija dužna je u svim reklamnim i promidžbenim materijalima vezanim uz organizirana putovanja, kao i na svim poslovnim dokumentima vidljivo naznačiti tvrtku i sjedište turističke agencije.

Članak 16.

Turistička agencija dužna je čuvati, kao poslovnu tajnu, sve što je saznala o putniku i bez njegovog odobrenja, osim u zakonom propisanim slučajevima, nikome ne smije priopćiti: njegovu adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, uplaćenu cijenu, kao ni imena njegovih suputnika.

Članak 17.

Turistička agencija dužna je putniku pružiti usluge utvrđene u ugovoru.

Članak 18.

Turistička agencija dužna je upoznati putnika sa sadržajem važećeg ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman.

(alt. Turistička agencija dužna je informirati putnika o uvjetima osiguranja od odgovornosti za štetu.)

Članak 19.

Turistička agencija dužna je ponuditi putniku osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i bolesti na putovanju, oštećenja i gubitka prtljage, dragovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme puta i boravka u inozemstvu, osiguranje otkaza putovanja te osiguranje kojim se osiguravaju troškovi pomoći i povratka putnika u mjesto polazišta u slučaju nesreće i bolesti, te ga upoznati sa sadržajem tih osiguranja, kao i staviti na raspolaganje opće uvjete ugovora o osiguranju.

Članak 20.

Turistička agencija obvezna je za svako putovanje koje organizira (paket aranžman i izlet) izdati program, prospekt ili katalog (promidžbeni materijal - tiskani ili elektronički) kojeg treba staviti na raspolaganje putniku prije sklapanja ugovora o organiziranju putovanja, a koji ovisno o uslugama mora sadržavati obavijesti o:

- cijeni putovanja,
- odredištu (destinaciji),
- sredstvu, karakteristikama i kategoriji prijevoza,
- vrsti smještajnog objekta, njegovoj lokaciji i kategoriji, te turističkoj klasifikaciji prema pravu države u kojoj se objekt nalazi,
- broju dnevnih obroka,
- planu putovanja,
- iznosu ili postotku predujma te o broju i iznosu obroka otplate ostatka cijene,
- graničnim, viznim, i zdravstvenim formalnostima u pogledu putovanja i boravka u odredištu, najmanjem broju putnika koji je potreban za organiziranje putovanja te u roku u kojem će putnik biti obaviješten o otkazivanju putovanja ako za putovanje nije prijavljen dovoljan broj putnika.

Članak 21.

(1) Turistička agencija koja organizira putovanje dužna je za svaki paket aranžman osigurati jamčevinu kod banke ili osiguravajućeg društva radi naknade putniku:

- plaćene cijene putovanja, ako zbog platne nemogućnosti ili stečaja turističke agencije izostanu usluge putovanja i
- troškova, koji su nastali zbog platne nemogućnosti ili stečaja putničke agencije za povratak putnika u mjesto polaska.

(2) Jamčevina može biti u obliku police osiguranja, gotovinskog pologa ili bankovnog jamstva (garancije).

(3) Turistička agencija dužna je putniku prilikom uplate iznosa za turistički paket aranžman, izdati potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućava neposredno ostvarivanje prava na naknadu iz stavka 1. ovoga članka prema banci ili osiguravajućem društvu.

Članak 22.

Turistička agencija koja organizira putovanje (paket aranžman) dužna je s osiguravateljem sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman.

Članak 23.

(1) Turistička agencija koja organizira putovanja (paket aranžman i izlet) ili pruža uslugu transfera putnika dužna je koristiti prijevozna sredstva u kojima su putnici osigurani od posljedica nesretnog slučaja i prtljaga od gubitka i oštećenja, kao i ugostiteljske objekte za smještaj u kojima su korisnici usluga osigurani od posljedica nesretnog slučaja.

(2) Smatra se da turistička agencija ispunjava obvezu iz stavka 1. ovoga članka ukoliko ima sklopljen ugovor s osiguravateljem o osiguranju od odgovornosti koji obuhvaća rizike navedene u stavku 1. ovoga članka.

Članak 24.

(1) Turistička agencija je dužna prijevoz putnika obavljati prijevoznim sredstvima u svom vlasništvu ili koja koriste na temelju ugovora o zakupu ili ugovora o leasingu, kao i prijevoznim sredstvima drugih prijevoznika sukladno posebnim propisima koji uređuju prijevoz putnika.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka turistička agencija može transfer putnika obavljati i osobnim vozilom, uključivo kombijem 8+1, ili limuzinom.

Članak 25.

(1) Ako turistička agencija organizira putovanja (paket aranžman i izlet) obvezna je tijekom cijelog putovanja koristiti najmanje jednog turističkog pratitelja, koji ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, za svaku grupu od 15 do 75 putnika.

(2) Za razgledavanje turističkih cjelina (lokaliteta) turistička agencija obvezna je koristiti turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča za tu turističku cjelinu (lokalitet), odnosno osobu iz članka 37. stavka 7. ovoga Zakona.

4. Poslovni prostor turističke agencije

Članak 26.

(1) Turistička agencija mora imati poslovni prostor.

(2) Turistička agencija koja neposredno pruža usluge mora imati najmanje jedan poslovni prostor uređen za prijam putnika - poslovnicu.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka internet agencija ne mora imati poslovni prostor.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka turistička agencija koja samo pruža turističku uslugu posredovanja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu odnosno obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, uslugu turističke asistencije, prodaju karata za izlete i priredbe, davanja turističkih obavijesti te uslugu mjenjačnice, može svoje usluge pružati i iz kioska.

Članak 27.

(1) Poslovnica mora biti zasebna poslovna cjelina u odnosu na druge poslovne prostore u istom objektu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka poslovnica ne mora biti zasebna poslovna cjelina ako se nalazi u objektima namijenjenim trgovačkim i bankarskim aktivnostima, u hotelima, u sajamskim prostorijama, na kolodvorima ili terminalima za javne usluge kopnenog, pomorskog ili zračnog prijevoza i sl.

(3) Izvan svog poslovnog prostora ili izvan poslovnice, turistička agencija može neposredno putniku pružati slijedeće usluge:

- sklapati ugovore o organiziranom putovanju (paket aranžman i izlet) putem trgovine na malo (prodaja u trgovini na malo),
- vršiti prodaju i rezerviranje (bukiranje) usluga iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona na mjestima određenima u članku 32. stavku 3. ovoga Zakona,
- na mjestima polaska na izlet radi priključenja grupi izletnika.

(4) U slučaju iz stavka 3. podstavka 2. ovoga članka turistička agencija mora na tom podstavku obuhvaćenim mjestima imati natpis koja sadrži tvrtku i sjedište turističke agencije.

5. Voditelj poslovnice

Članak 28.

(1) Turistička agencija mora u svakoj poslovnici imati zaposlenog voditelja poslovnice.

(2) Ako turistička agencija ima više poslovnica, za po tri poslovnice može imati zaposlenog istog voditelja poslovnice.

(3) Internet agencija mora imati zaposlenu osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice.

(4) Ako internet agencija ima više prostora u kojima posluje, za po tri postora može imati istu zaposlenu osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice.

(5) U slučaju opravdane spriječenosti (bolovanje, porodni dopust, prestanak radnog odnosa i sl.) voditelja poslovnice odnosno osobe zaposlene u turističkoj agenciji sukladno stavku 3. ovoga članka, turistička agencija može privremeno, ali ne duže od 6 mjeseca u tri godine, za vršitelje tih poslova odrediti osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice iz članka 29. stavka 3. točke 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

(6) Voditelj poslovnice odgovoran je za rad u poslovnici turističke agencije sukladno odredbama ovoga Zakona.

(7) Osobe iz stavka 3. i 5. ovoga članka odgovorne su za rad u turističkoj agenciji kao i voditelj poslovnice.

(8) Za svaku poslovnicu odnosno internet agenciju mora biti određen voditelj poslovnice odnosno osoba koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice, koji su odgovorni za njihovo poslovanje.

Članak 29.

- (1) U smislu ovoga Zakona voditeljem poslovnice smatra se državljanin Republike Hrvatske koji ispunjava uvjete za voditelja poslovnice propisane ovim Zakonom.
- (2) Voditeljem poslovnice u smislu ovoga Zakona smatraju se i državljani država članica Europske unije i Europskog ekonomskog prostora koji ispunjavaju uvjete za voditelja poslovnice propisane ovim Zakonom.
- (3) Voditelj poslovnice treba ispunjavati sljedeće uvjete:
1. da ima najmanje srednju školsku spremu,
  2. da aktivno zna najmanje jedan svjetski jezik i poznaje još jedan, te poznaje hrvatski jezik u mjeri dostatnoj za obavljanje poslova voditelja poslovnice,
  3. da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice,
  4. da ima jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u turističkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu.
- (4) Osobe koje su završile najmanje dodiplomski stručni ili sveučilišni studij u području turizma oslobođeni su obveze pohađanja predavanja u okviru stručnog ispita za voditelja poslovnice.
- (5) Strani državljani koji u Republici Hrvatskoj imaju registrirano vlastito trgovačko društvo ili obrt za pružanje usluga turističke agencije ili imaju odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj mogu obavljati poslove voditelja poslovnice uz suglasnost Ministarstva ukoliko ispunjavaju uvjete iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 30.

- (1) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred ispitnom komisijom koju rješenjem imenuje ministar pri odgovarajućem visokom učilištu.
- (2) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se prema utvrđenom ispitnom programu.
- (3) O položenom ispitu izdaje se uvjerenje.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje program stručnog ispita, sastav ispitne komisije kao i način polaganja ispita, te uvjete za priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija za obavljanje poslova voditelja poslovnice sukladno posebnom propisu kojim je uređeno priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija.
- (5) Rješenje o imenovanju ispitne komisije izdat će se na zahtjev visokog učilišta pod sljedećim uvjetima:
1. da izvodi najmanje dodiplomski stručni ili sveučilišni studij u području turizma,
  2. da ima osiguranu opremu i poslovni prostor za održavanje stručnog ispita,
  3. da ima osigurano nastavno osoblje za održavanje stručnog ispita sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka,
  4. da ima program stručnog ispita razrađen po ispitnim predmetima i nastavnim satima sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Rješenje iz stavka 1. ovog članka prestaje važiti ukoliko visoko učilište ne organizira stručni ispit najmanje jednom u dvije godine ili ukoliko se utvrdi da više nije ispunjen neki od uvjeta iz stavka 6. ovoga članka ili da je organizator ispita prestao postojati.
- (7) O prestanku važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka ministar donosi rješenje.
- (8) Protiv rješenja iz stavka 1. i 7. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (9) Visoko učilište obvezno je po završetku kalendarske godine Ministarstvu dostaviti pisano izvješće o broju održanih stručnih ispita, broju prijavljenih polaznika i broju polaznika koji su položili stručni ispit.

6. Prestanak pružanja usluge turističke agencije

Članak 31.

(1) Turistička agencija prestaje pružati usluge:

1. odjavom poslovanja danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom uredu, ako je u odjavi naveden datum unatrag,
2. ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje usluga turističke agencije nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku, s danom isteka toga roka,
3. ako nadležno tijelo naknadno utvrdi da je izdano rješenje utemeljeno na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,
4. radi utvrđene neaktivnosti turističke agencije koja je neprekidno trajala duže od jedne godine,
5. radi izricanja mjere zabrane pružanja usluga turističke agencije sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,
6. ako turistička agencija u roku od godine dana od dana izvršnosti rješenja ne započne pružati usluge.

(2) O prestanku pružanja usluga iz stavka 1. ovoga članka nadležni ured donosi rješenje i upisuje u Upisnik iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona, te ga dostavlja nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

7. Usluge turističke agencije koje pružaju druge pravne i fizičke osobe

Članak 32.

(1) Pravna i fizička osoba iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona može organizirati putovanje (paket aranžman i izlet), sklapati ugovore o istom te ih provoditi na plovnom objektu koji je kategoriziran kao plovni objekt nautičkog turizma, bez osnivanja turističke agencije, ako je registrirana za pružanje usluga organiziranja putovanja (paket aranžman i izlet).

(2) Ako putovanje iz stavka 1. ovoga članka uključuje obilazak turističkih cjelina (lokaliteta) za njihovo razgledavanje mora se koristiti ovlašteni turistički vodič.

(3) Prodaja i rezerviranje (bukiranje) usluge iz stavka 1. ovoga članka može se obavljati na plovnom objektu, neposredno uz mjesto priveza plovnog objekta, na za to predviđenom mjestu u u objektu smještaja gostiju, ili na prostoru kojeg može odlukom odredi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ili lučka uprava, ili uz suglasnost korisnika prostora sukladno posebnom propisu, ili putem turističkih agencija.

Članak 33.

(1) Sindikati, udruge umirovljenika, udruge planinara i slične udruge (u daljnjem tekstu: udruge) mogu radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka propisanih statutom udruge organizirati izlet isključivo za svoje članove.

(2) Udruge mogu organizirati izlet samo povremeno i bez svrhe stjecanja dobiti.

(3) Promidžba i predstavljanje izleta ne može se vršiti putem sredstava javnog priopćavanja.

(4) Škola odnosno druga odgojno-obrazovna ustanova može za svoje učenike odnosno polaznike organizirati izlet radi ostvarivanja nastavnih i odgojno-obrazovnih sadržaja i postizanja svojih ciljeva i zadaća koji se organiziraju kao djelatnost škole odnosno odgojno-obrazovne ustanove.

(5) Udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove dužne su organizaciju izleta prijaviti nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata prema svome sjedištu, najkasnije tri dana prije početka putovanja.

(6) Udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove obvezne su za organizaciju izleta koristiti prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

(7) Pravne osobe iz stavka 1. i 4. ovoga članka dužne su pri pružanju usluga postupati sukladno članku 6. stavku 1. točki 1. do 3. ovoga Zakona.

Članak 34.

Hrvatski ferijalni i hostelski savez može, u svrhu promicanja omladinskog (mladežnog) turizma i turističke kulture mladih, u svojim poslovnim prostorima, za svoje članove i članove međunarodnih udruga omladinskog (mladežnog) turizma kojih je savez član, pružati usluge putničke agencije iz članka 7. stavka 1. alineje 1., 4., 5., 7., 10., 11. i 13. ovoga Zakona.

Članak 35.

Na pružanje usluga iz članka 32. ovoga Zakona ako se ne pružaju putem turističke agencije i na pružanje usluga iz članka 34. ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 6. i članka 15. do 25. ovoga Zakona.

Članak 36.

Na putovanja koja bez svrhe stjecanja dobiti organiziraju izviđačke (skautske) udruge za svoje članove u svojim objektima ili opremi za kampinganje i amaterski sportski klubovi radi odlaska na pripreme i natjecanja, ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

III. USLUGE TURISTIČKOG VODIČA, TURISTIČKOG PRATITELJA, TURISTIČKOG ANIMATORA I TURISTIČKOG ZASTUPNIKA

1. Turistički vodič

Članak 37.

(1) Turistički vodič je fizička osoba iz članka 3. stavka 2. alineje 4. ovoga Zakona koja pruža turistima usluge pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-povijesnih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, povijesnih događaja, ličnosti, legendi o tim događajima i ličnostima, gospodarskih i političkih tijekova i zbivanja.

(2) Turistički vodič može osobno pružati usluge turističkog vodiča i kao obrtnik, ili trgovačko društvo ili kao samostalnu djelatnost.

(3) U smislu ovoga Zakona turističkim vodičem smatra se državljanin Republike Hrvatske koji ispunjava uvjete za turističkog vodiča propisane ovim Zakonom.

(4) Turističkim vodičem u smislu ovoga Zakona smatraju se i državljani država članica Europske unije i Europskog ekonomskog prostora koji ispunjavaju uvjete za turističkog vodiča propisane ovim Zakonom.

(5) Turistički vodič može pružati uslugu na području turističkih cjelina (lokaliteta) ako je položio opći dio stručnog ispita za turističkog vodiča, te posebni dio toga stručnog ispita koji se odnosi na turističke cjeline (lokalitete).

(6) Ministar pravilnikom propisuje popis turističkih cjelina (lokaliteta) po županijama uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za kulturu i zaštićena područja prirode.

(7) Ne smatra se turističkim vodičem osoba koji obavlja poslove stručnog vođenja u muzeju, galeriji, zaštićenom području prirode, na arheološkom lokalitetu i sl., gorski vodič, planinski vodič, speleološki vodič, voditelj u ronilačkom turizmu te vodič u lovu i ribolovu.

(8) Ne smatra se turističkim vodičem u smislu odredaba ovoga Zakona strani državljanin koji prati organizirana grupna putovanja stranog organizatora koja su započela u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi ukoliko ne pruža usluge turističkog vodiča na području turističkih cjelina (lokaliteta).

Članak 38.

(1) Za pružanje usluga turističkog vodiča turistički vodič mora imati rješenje o odobrenju koje izdaje nadležni ured prema području za koje je položen stručni ispit.

(2) Rješenje o odobrenju iz stavka 1. ovoga članka izdat će se na zahtjev turističkog vodiča ako ispunjava sljedeće uvjete:

1. da ima najmanje srednju školsku spremu,
2. da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča,

(3) Rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik turističkih vodiča kojeg vodi nadležni ured.

(4) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča nadležni ured dostavlja nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(6) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 39.

Rješenje o odobrenju iz članka 38. ovoga Zakona sadrži:

1. ime i prezime, datum i mjesto rođenja te adresu turističkog vodiča,
2. područje na kojem će pružati usluge,
3. stručnu spremu i datum kada je položio stručni ispit za turističkog vodiča,
4. jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča,

Članak 40.

(1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se pred ispitnom komisijom koju rješenjem imenuje ministar pri odgovarajućem visokom učilištu.

- (2) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se prema utvrđenom ispitnom programu koji se sastoji od općeg i posebnog dijela.
- (3) O položenom ispitu izdaje se uvjerenje.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje ispitni program za stručni ispit za turističke vodiče, sastav ispitne komisije, kao i način polaganja ispita, te uvjete za priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija za pružanju usluga turističkih vodiča sukladno posebnom propisu kojim je uređeno priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija.
- (5) Rješenje o imenovanju ispitne komisije izdat će se na zahtjev visokog učilišta pod slijedećim uvjetima:
1. da izvodi najmanje dodiplomski stručni ili sveučilišni studij studij u području turizma,
  2. da ima osiguranu opremu i poslovni prostor za održavanje stručnog ispita,
  3. da ima osigurano nastavno osoblje za održavanje stručnog ispita sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka,
  4. da ima program stručnog ispita razrađen po ispitnim predmetima i nastavnim satima sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Rješenje iz stavka 1. ovog članka prestaje važiti ukoliko visoko učilište ne organizira stručni ispit najmanje jednom u dvije godine ili ukoliko se utvrdi da više nije ispunjen neki od uvjeta iz stavka 5. ovoga članka ili da je organizator ispita prestao postojati.
- (7) O prestanku važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka ministar donosi rješenje.
- (8) Protiv rješenja iz stavka 1. i 7. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (9) Visoko učilište obvezno je po završetku kalendarske godine Ministarstvu dostaviti pisano izvješće o broju održanih stručnih ispita, broju prijavljenih polaznika i broju polaznika koji su položili stručni ispit.

Članak 41.

- (1) U slučaju značajnijih izmjena propisa i drugih uvjeta koji zahtijevaju bitno drugačiji sadržaj ili način pružanja usluga turističkog vodiča ili u slučaju utvrđene potrebe obnavljanja njihovog znanja može se obaviti provjeravanje stručnog znanja turističkih vodiča.
- (2) Potrebu za provjeravanjem stručnog znanja turističkih vodiča iz stavka 1. ovoga članka, te način provjeravanja kao i druga pitanja u svezi s provjeravanjem stručnog znanja turističkog vodiča odlukom utvrđuje ministar.

Članak 42.

- (1) Turistički vodič mora pružati usluge turističkog vodiča u skladu s izdanim odobrenjem.
- (2) Turistički vodič dužan je za pruženu uslugu izdati račun korisniku usluge ukoliko pružanje usluge ne organizira turistička agencija ili račun ne izda udruga turističkih vodiča koje je član.

Članak 43.

- (1) Turistički vodič, prilikom pružanja usluga turističkog vodiča, mora nositi na vidljivom mjestu iskaznicu turističkog vodiča kojom se utvrđuje njegovo svojstvo, te uz sebe imati nalog za vođenje izdan od turističke agencije ili udruge turističkih vodiča, ukoliko su ga iste angažirale.

(2) Ministar pravilnikom propisuje oblik i obrazac iskaznice turističkog vodiča, te način njenog izdavanja i uporabe.

Članak 44.

(1) Rješenje o odobrenje za pružanje usluga turističkog vodiča prestaje važiti:

1. odjavom turističkog vodiča danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom uredu, ako je u odjavi naveden datum unatrag,
2. ako nadležno tijelo naknadno utvrdi da je izdano odobrenje utemeljeno na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima.

(2) O prestanku važenja odobrenja iz stavka 1. ovoga članka nadležni ured donosi rješenje i upisuje u Upisnik iz članka 38. stavka 3. ovoga Zakona te ga dostavlja nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 45.

(1) Istaknutim znanstvenicima i stručnjacima može se priznati svojstvo počasnog turističkog vodiča iz područja uže specijalnosti.

(2) Počasni turistički vodič može obavljati poslove vodiča samo povremeno.

(3) Priznavanje svojstva počasnog turističkog vodiča rješenjem utvrđuje ministar.

Članak 46.

Turistička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča obvezni su za pružanje usluga turističkog vodiča koristiti ovlaštenog turističkog vodiča.

Članak 47.

Udruge turističkih vodiča mogu u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obvezu izdavanja računa korisniku usluge.

2. Turistički pratitelj

Članak 48.

(1) Turistički pratitelj je fizička osoba iz članka 3. stavka 2. alineje 4. ovoga Zakona koja obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista te koja tijekom putovanja može, osim u turističkim cjelinama (lokalitetima), davati putnicima osnovne informacije o područjima obuhvaćenim putovanjem.

(2) U smislu ovoga Zakona turističkim pratiteljem smatra se državljanin Republike Hrvatske koji ispunjava uvjete za turističkog pratitelja propisane ovim Zakonom.

(3) Turističkim pratiteljem u smislu ovoga Zakona smatraju se i državljanin država članica Europske unije i Europskog ekonomskog prostora koji ispunjavaju uvjete za turističkog pratitelja propisane ovim Zakonom.

(4) Ne smatra se turističkim pratiteljem u smislu odredaba ovoga Zakona strani državljanin koji prati organizirana grupna putovanja stranog organizatora koja su započela u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi.

Članak 49.

(1) Za pružanje usluga turističkog pratitelja turistički pratitelj mora imati položen ispit za turističkog pratitelja.

(2) Ispitu za turističkog pratitelja može pristupiti osoba koja ima najmanje srednju školsku spremu.

(3) Osoba koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča oslobođena je obveze polaganja ispita za turističkog pratitelja.

Članak 50.

(1) Ispit za turističkog pratitelja polaže se pred ispitnom komisijom koju može imenovati turistička agencija, strukovna udruga, Hrvatska gospodarska komora, i Hrvatska obrtnička komora i visoko učilište koje izvodi najmanje dodiplomski stručni ili sveučilišni studij u području turizma, uz prethodnu suglasnost ministra, a prema ispitnom programu kojeg pravilnikom propisuje ministar.

(2) Suglasnost za imenovanju ispitne komisije izdat će na zahtjev uz ispunjavanje slijedećih uvjeta:

1. da je osigurana oprema i poslovni prostor za održavanje ispita,
2. da je osigurano nastavno osoblje za održavanje ispita sukladno pravilniku iz stavka 1. ovoga članka,

3. da ima razrađen ispitni program po ispitnim predmetima i broju nastavnih sati sukladno pravilniku iz stavka 1. ovoga članka.

(3) O položenom ispitu izdaje se uvjerenje.

(4) Ministar će povući izdanu suglasnost ukoliko se utvrdi da ispit nije organiziran najmanje jednom u dvije godine ili da više nije ispunjen neki od uvjeta iz stavka 2. ovoga članka ili da je organizator ispita prestao postojati.

(5) Organizator ispita obavezan je po završetku kalendarske godine Ministarstvu dostaviti pisano izvješće o broju održanih ispita, broju prijavljenih polaznika i broju polaznika koji su položili ispit.

Članak 51.

(1) Turistička agencija obvezna je za pružanje usluga turističkog pratitelja koristiti osobu koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Turistički pratitelj prilikom pružanja usluga mora uz sebe imati uvjerenje o položenom ispitu kojim se utvrđuje njegovo svojstvo, te nalog turističke agencije za svako organizirano putovanje.

3. Turistički animator

Članak 52.

(1) Turistički animator je fizička osoba iz članka 3. stavka 2. alineje 4. ovoga Zakona koja osmišljava i izvodi programe provođenja slobodnog vremena turista, a koji se odnose na športsko-rekreativne i zabavne sadržaje.

(2) Pravna ili fizička osoba za pružanje usluga turističkog animatora može koristiti osobu koja ima najmanje srednju školsku spremu.

4. Turistički zastupnik

Članak 53.

(1) Turistički zastupnik je fizička osoba iz članka 3. stavka 2. alineje 4. ovoga Zakona koja u odredištima putovanja zastupa turističku agenciju koja organizira putovanja (paket aranžman) pred davateljima usluga i klijentima.

(2) Ugovor o turističkom zastupanju turističke agencije s turističkim zastupnikom može sklopiti turistička agencija koja organizira paket aranžman ili druga turistička agencija na zahtjev turističke agencije koja organizira paket aranžman.

(3) Turistička agencija koja je sklopila ugovor o turističkom zastupanju s turističkim zastupnikom dužna je pismeno izvijestiti davatelja usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama.

(4) Turistički zastupnik dužan je ugovor o turističkom zastupanju turističke agencije dostaviti Ministarstvu radi upisa u Upisnik ugovora o turističkom zastupanju turističke agencije kojeg vodi Ministarstvo. Ugovor o turističkom zastupanju za turističkog zastupnika Ministarstvu može dostaviti i turistička agencija iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stavka 4. ovoga članka.

(6) O izvršenom upisu Ministarstvo izdaje potvrdu.

(7) Turistički zastupnik ne može započeti obavljati poslove turističkog zastupnika prije datuma početka obavljanja poslova navedenog u ugovoru, odnosno prije datuma upućivanja ili predaje zahtjeva za upis ugovora u Upisnik ukoliko je datum započinjanja poslova utvrđen u ugovoru raniji od datuma upućivanja ili predaje zahtjeva, a što se utvrđuje u potvrdi iz stavka 6. ovoga članka.

Članak 54.

Ovlaštenja i poslovi turističkog zastupnika su:

1. štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja kod davatelja usluga,
2. pružati obavještenja i upute putnicima kod izvršenja programa putovanja i dodatnih usluga,
3. u ime i za račun organizatora putovanja za korisnike paket aranžmana pribavljati dodatne usluge (izleti, kulturne i športske priredbe i sl.) predviđene utvrđenim programom putovanja, a prema dobivenim ovlaštenjima,
4. obavljati i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja.

IV. TURISTIČKE USLUGE U POSEBNIM OBLICIMA TURISTIČKE PONUDE

1. Turističke usluge u nautičkom turizmu

Članak 55.

Nautički turizam je plovidba i boravak turista-nautičara na plovnim objektima (jahta, brodica i brod, za osobne potrebe ili gospodarsku djelatnost, i sl.), kao i boravak u lukama nautičkog turizma radi odmora i rekreacije.

Članak 56.

Turističke usluge u nautičkom turizmu su:

1. iznajmljivanje veza u lukama nautičkog turizma za smještaj plovnih objekata i turista-nautičara koji borave na njima,
2. iznajmljivanje plovnih objekata s posadom ili bez posade, s ili bez pružanja usluge smještaja, radi odmora, rekreacije i krstarenja turista-nautičara (charter, crusing i sl.),
3. usluge upravljanja plovnim objektom turista-nautičara,
4. prihvata, čuvanje i održavanje plovnih objekata na vezu u moru i suhom vezu,
5. usluge snabdijevanja turista-nautičara (vodom, gorivom, namirnicama, rezervnim dijelovima, opremom i sl.),
6. uređenje i pripremanje plovnih objekata,
7. davanje različitih informacija turistima-nautičarima (vremenska prognoza, nautički vodiči i sl.),
8. druge usluge za potrebe nautičkog turizma.

Članak 57.

- (1) Turističke usluge u nautičkom turizmu pružaju se, poglavito, u lukama nautičkog turizma i na plovnim objektima nautičkog turizma.
- (2) Luke i plovni objekti nautičkog turizma razvrstavaju se u vrste, a pojedine vrste se kategoriziraju.
- (3) Luka i plovni objekti nautičkog turizma mora ispunjavati propisane uvjete za pojedinu vrstu i kategoriju ukoliko se kategoriziraju.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje vrste i kategorije luka i plovnih objekata nautičkog turizma, minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati luke nautičkog turizma, te kategorije i način kategorizacije luka i plovnih objekata nautičkog turizma.

Članak 58.

- (1) Pravna ili fizička osoba iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona ne može pružati turističke usluge u nautičkom turizmu prije nego ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga propisani ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te uvjeti propisani drugim propisima bez kojih se prema tim propisima ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.
- (2) Ministarstvo, na zahtjev pravne ili fizičke osobe utvrđuje rješenjem ispunjavanje minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju za luke nautičkog turizma koje se kategoriziraju.
- (3) Nadležni ured prema mjestu sjedišta luke nautičkog turizma, na zahtjev pravne ili fizičke osobe, rješenjem utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta za luke nautičkog turizma koje se ne kategoriziraju.

- (4) Nadležna tijela iz stavka 2. i 3. ne mogu izdati rješenje iz stavka 1. ovoga članka pravnoj ili fizičkoj osobi koja nema koncesiju za korištenje luke nautičkog turizma.
- (5) Nadležni ured prema mjestu upisa plovnog objekta ili prema mjestu pružanja usluge, na zahtjev pravne ili fizičke osobe, utvrđuje rješenjem ispunjavanje uvjeta za vrstu odnosno vrstu i kategoriju plovnih objekata.
- (6) Rješenja iz stavka 2., 3. i 5. ovoga članka dostavljaju se nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.
- (7) Rješenje iz stavka 2. i 3. ovoga članka upisuje se u upisnik luka nautičkog turizma koji vodi Ministarstvo odnosno nadležni ured, a rješenje iz stavka 5. ovoga članka u Upisnik plovnih objekata nadležni ured.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja upisnika iz stavka 7. ovoga članka.
- (9) Troškove postupku iz stavka 2., 3. i 5. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.
- (10) Protiv rješenja iz stavka 3. i 5. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (11) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

Članak 59.

- (1) Ukoliko se u upravnom postupku izdavanja rješenja iz članka 58. stavka 2., 3. i 5. ovoga Zakona utvrdi da se u luci nautičkog turizma odnosno na plovnom objektu već pružale usluge u nautičkom turizmu temeljem rješenja nadležnih tijela za njihovo izdavanje, u tom postupku se ne utvrđuju minimalni uvjeti, odnosno minimalni uvjeti i uvjeti za kategoriju za luke nautičkog turizma, odnosno uvjeti za vrstu i kategoriju plovnog objekta, pod uvjetom da novi pružatelj usluga nastavlja pružati usluge u istoj vrsti odnosno kategoriji luke nautičkog turizma ili plovnog objekta, da propisani uvjeti za vrstu i kategoriju nisu u međuvremenu izmijenjeni te da u luci nautičkog turizma odnosno na plovnom objektu nije došlo da bitnih promjena vezanih za ispunjavanje propisanih uvjeta uređenja i opreme za vrstu i kategoriju istih.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva dužan je uz zahtjev priložiti izjavu da nije došlo da bitnih promjena vezanih uz ispunjavanje propisanih uvjeta uređenja i opreme za vrstu i kategoriju luke nautičkog turizma odnosno plovnog objekta nautičkog turizma.

Članak 60.

- (1) Rješenje iz članka 58. stavka 2. i 3. ovoga Zakona prestaje važiti:
1. odjavom poslovanja danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom uredu, ako je u odjavi naveden datum unatrag,
  2. ako je inspeksijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga u nautičkom turizmu nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku, s danom isteka toga roka,
  3. ako nadležno tijelo naknadno utvrdi da je izdano odobrenje utemeljeno na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,
  4. radi utvrđene neaktivnosti pružatelja usluge koja je neprekidno trajala duže od jedne godine,
  5. ako pružatelj usluge u roku od godine dana od dana konačnosti rješenja ne započne pružati usluge,
  6. prestankom koncesije za korištenje luke nautičkog turizma.

(2) Rješenje iz članka 58. stavka 5. ovoga Zakona prestaje važiti iz razloga propisanih stavkom 1. točkom 1. do 5. ovoga članka.

(3) O prestanku važenja rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka Ministarstvo odnosno nadležni ured donosi rješenje i dostavlja ga nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka koje donosi nadležni ured može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka koje donosi Ministarstvo nije dopuštena žalba, već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

2. Turističke usluge zdravstvenog turizma

Članak 61.

(1) Pod turističkim uslugama zdravstvenog turizma smatraju se usluge medicinskog turizma, lječilišnog turizma i wellnessa.

(2) Usluge medicinskog turizma obuhvaćaju usluge zdravstvene zaštite povezane s putovanjem izvan mjesta boravka.

(3) Usluge lječilišnog turizma obuhvaćaju usluge u kojima se stručno i kontrolirano koriste prirodni ljekoviti činitelji i postupci (SPA, terme, talasoterapija i sl.) u cilju poboljšanja/očuvanja psihofizičkih sposobnosti.

(4) Wellness usluge obuhvaćaju organizirano provođenje zdravstveno-preventivnih i kurativnih programa u svrhu prevencije bolesti te unaprjeđenja zdravlja.

Članak 62.

(1) Usluge zdravstvenog turizma iz članka 61. ovoga Zakona mogu pružati specijalne bolnice, lječilišta i druge zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu, sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka wellness usluge mogu pružati i pravne i fizičke osobe iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Pružatelji usluga zdravstvenog turizma pri pružanju usluga moraju poštivati odredbe posebnih propisa kojima je regulirana pojedina usluge zdravstvenog turizma iz članka 61. ovoga Zakona.

(4) Pružatelji usluga u zdravstvenom turizmu iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati usluge organiziranja putovanja, bez osnivanja turističke agencije, samo za korisnike svojih usluga iz članka 61. ovoga Zakona.

Članak 63.

(1) Za pružanje usluga zdravstvenog turizma iz članka 61. ovoga Zakona pravna ili fizička osoba dužna je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga nadležnog ureda prema mjestu pružanja usluga.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(3) Troškove postupku izdavanja rješenja snosi podnositelj zahtjeva.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(5) Na prestanak važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 60. ovoga Zakona.

(6) Ukoliko se u upravnom postupku izdavanja rješenja iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da se u istom prostoru već pružale usluge zdravstvenog turizma, u tom se postupku na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 59. ovoga Zakona.

3. Turističke usluge pustolovnog turizma

Članak 64.

(1) Turističke usluge pustolovnog turizma su usluge koje uključuju sportsko-rekreativne ili pustolovne aktivnosti (skijanje, ronjenje, jedrenje, jahanje, gorsko-planinsko vođenje, splavarenje uključujući i rafting, vožnju kanuima i drugim sličnim plovilima, padobransko jedrenje /paragliding/, skakanje s užetom /bungee-jumping/ i sl.)

(2) Usluge iz stavka 1. ovoga članka pružaju se pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i drugim propisima koji uređuju izvođenje istih.

(3) Usluge iz stavka 1. ovoga članka mogu izvoditi osobe (treneri, instruktori, učitelji, voditelji, vodiči i sl.) koji imaju odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruga, kojima se utvrđuje sposobnost i razina vještine obavljanja aktivnosti. Koje se licence/dozvole smatraju odgovarajućim utvrđuje ministarstvo nadležno za obrazovanje, u suradnji s drugim nadležnim ministarstvima ovisno o usluzi koja se pruža.

(4) Za aktivnosti za koje ne postoje nadležne institucije ili udruge koje izdaju licence/potvrde, utvrđivanje sposobnosti i razine vještine obavljanja aktivnosti provodi Hrvatska gorska služba spašavanja, sukladno posebnom propisu koji uređuju djelovanje te udruge.

(5) Za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, more, planine, i sl.), organizator i/ili osoba koje ih izvode dužni su u suradnji s Hrvatskom gorskom službom spašavanja sačiniti procjenu rizika, planove i procedure otklanjanja opasnosti (elaborat spašavanja).

(6) Osobe iz članka 3. ovoga članka moraju biti osposobljene za postupke i djelovanja u slučaju nesreće ili opasnostima prema posebnom programu koji provodi Hrvatska gorska služba spašavanja.

(7) O završenoj obuci Hrvatska gorska služba spašavanja izdaje potvrdu i vodi evidenciju izdanih potvrda, uz obvezu po isteku kalendarske godine dostaviti podatke Ministarstvu o održanim tečajevima i izdanim potvrdama.

(8) Hrvatska gorska služba spašavanja može periodično provjeravati da li se pri izvođenju aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka koristi odgovarajuća oprema, poštuju sigurnosne mjere i provode postupci koji se tiču sigurnosti, te ukoliko se ocijeni da provođenje aktivnosti ugrožava sigurnost korisnika usluge ili da se iste ne provode u skladu s elaboratom spašavanja, može zaustaviti daljnje provođenje aktivnosti, o čemu obavještava nadležne inspekcije.

Članak 65.

(1) Pružatelj turističke usluge iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona, obavezan je:

- imati odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu prema važećim standardima, u ispravnom stanju,
- ishoditi koncesiju sukladno posebnom propisu kojima su uređene koncesije, ukoliko je ista potrebna za pružanje usluge,

- upotrebljavati opremu prema uputama proizvođača,
  - osigurati sredstva komunikacije,
  - osigurati pribor za prvu pomoć, ovisno o aktivnosti,
  - osigurati osobnu opremu za korisnike usluga,
  - sukladno procjeni opasnosti, osigurati nazočnost Hitne medicinske pomoći i Hrvatske gorske službe spašavanja,
  - prije započinjanja pružanje usluge istaknutom informacijom u pisanom obliku, te usmeno, upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, te načinom korištenja opreme,
  - osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja, te upoznati korisnika usluge sa sadržajem ugovora o osiguranju (policom osiguranja).
- (2) Osobama mlađim od 18 godina usluge iz stavka 1. ovoga članka mogu se pružati samo uz pismenu suglasnost roditelja odnosno skrbnika.
- (3) Pružatelj usluga iz stavka 1. ovoga članka može odbiti pružanje usluga osobi mlađoj od 18 godina, bez obzira na suglasnost roditelja odnosno skrbnika.

Članak 66.

- (1) Za pružanje usluga u pustolovnom turizmu pravna ili fizička osoba dužna je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga nadležnog ureda prema mjestu pružanja usluga, s tim da ukoliko se usluge pružaju na području nadležnosti više nadležnih ureda rješenje može izdati i samo jedan od nadležnih ureda.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.
- (3) Troškove postupku izdavanja rješenja snosi podnositelj zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 60. ovoga Zakona.

4. Turističke usluge u kongresnom turizmu

Članak 67.

- (1) Turističke usluge u kongresnom turizmu u smislu ovoga Zakona obuhvaćaju usluge organizacije, promocije i/ili vođenja kongresa, konferencije i sličnih događaja, sa ili bez usluga osoblja za provedbu i opremanje prostora u kojem se takvi događaji održavaju, bez obavljanja usluga turističke agencije iz članka 7. stavka 1. alineje 1. do 8. ovoga Zakona.
- (2) Usluge iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati pravne i fizičke osobe iz članka 3. stavka 1., članka 3. stavka 2. alineje 1. i članka 3. stavka 2. alineje 2., osim zdravstvenih radnika koji samostalno obavljaju privatnu praksu, ovoga Zakona.
- (3) Na pružanje usluga kongresnog turizma iz stavka 1. ovoga članka koje za svoje članove, zaposlenike i korisnike, u okviru svoje djelatnosti, sukladno svojim statutima ili aktima o osnivanju, organiziraju udruge, ustanove, te pravne i fizičke osobe iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

Članak 68.

- (1) Za pružanje usluga u kongresnom turizmu pravna ili fizička osoba iz članka 67. stavka 2. ovoga Zakona dužna je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga nadležnog ureda prema mjestu svoga sjedišta.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.
- (3) Troškove postupku izdavanja rješenja snosi podnositelj zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (5) Na prestanak važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 60. ovoga Zakona.

5. Turističke usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

Članak 69.

- (1) Turističke usluge radi odmora i rekreacije turista mogu se pružati kao dodatna djelatnost na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu upisanom u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i u šumama šumoposjednika upisanih u Upisnik šumoposjednika sukladno propisima iz nadležnosti ministarstva nadležnog za poljoprivredu odnosno šumarstvo (u daljnjem tekstu: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo).
- (2) Turističke usluge iz stavka 1. ovoga članka su poljoprivredne, šumarske, športsko-rekreativne, edukativne i slične aktivnosti vezane uz obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (sudjelovanje u poljoprivrednim aktivnostima kao što su berba voća i povrća, ubiranje ljetine i sl., lov i ribolov, vožnja kočijom, čamcem, biciklom, jahanje, pješačenje i slične aktivnosti kao i iznajmljivanje sredstava, pribora i opreme za te aktivnosti, provođenje programa kreativnih i edukativnih radionica vezanih za poljoprivredu, tradicijske obrte i sl., prezentacija poljoprivrednog gospodarstva te prirodnih i kulturnih vrijednosti u okviru istog, posjete registriranim privatnim etnozбирkama i sl.).
- (3) Na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu se za goste koji koriste usluge smještaja sukladno zakonu kojim je uređeno pružanje tih usluga, mogu pružati usluge organiziranja izleta, uz na odgovarajući način ispunjavanje uvjeta iz članka 20. i 23. do 25. ovoga Zakona.
- (4) Turističke usluge iz stavka 2. ovoga članka mogu se pružati za najviše 80 turista istodobno, a turističke usluge iz stavka 3. ovoga članka za najviše 50 turista istodobno.

Članak 70.

- (1) Za pružanje turističkih usluga iz članka 69. ovoga Zakona nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno šumoposjednik dužan je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu od nadležnog ureda prema mjestu pružanja usluga.
- (2) Rješenje o odobrenju iz stavka 1. ovoga članka izdat će se na zahtjev nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva ili šumoposjednika uz ispunjavanje sljedećih uvjeta:
  1. da je obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, odnosno Upisnik šumoposjednika,
  2. da podnositelj zahtjeva ima pravo korištenja objekta i/ili zemljišta na kojem će se pružati turističke usluge iz članka 69. stavka 2. ovoga članka,
  3. da su ispunjeni uvjeti za pružanje turističkih usluga propisani ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona ili drugim propisom.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata i nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo koje je ishodilo rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti može, uz prethodnu obavijest nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata, pružati usluge iz članka 69. ovoga Zakona uz ispunjavanje uvjeta iz stavka 2. točke 3. ovoga članka.

(5) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

(6) Na prestanak važenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 60. ovoga Zakona, a na obavljanje pružanja usluga od strane novog pružatelja usluga odredba članka 59. ovoga Zakona.

Članak 71.

Rješenje o odobrenju iz članka 70. ovoga Zakona sadrži:

1. ime i prezime, datum i mjesto rođenja te adresu podnositelja zahtjeva,
2. osobni identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva,
3. vrste turističkih usluga koje će se pružati i prema potrebi sredstvo i mjesto pružanja usluge.

6. Turističke usluge u ostalim posebnim oblicima turističke ponude

Članak 72.

(1) Turističke usluge mogu se pružati i u drugim posebnim oblicima turističke ponude: kulturnom, lovnom, športskom, golf-turizmu, sportskom ili rekreacijskom ribolovu na moru i na slatkim vodama, ronilačkom turizmu i dr., a mogu ih pružati pravne ili fizičke osobe iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Za pružanje turističkih usluga iz stavka 1. ovoga članka pravna ili fizička osoba dužna je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga odnosno ispunjavanju uvjeta za pružanje takvih usluga ukoliko su isti propisani posebnim propisom.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluga, a ukoliko se usluge pružaju na području nadležnosti više nadležnih ureda rješenje može izdati i samo jedan od nadležnih ureda.

(4) Na prestanak važenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 60. ovoga Zakona.

(5) Za pojedine posebne oblike turističke ponude, a ovisno od interesa Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske ili Ministarstvo može donijeti posebne programe.

V. OSTALE TURISTIČKE USLUGE

Članak 73.

(1) Ostale turističke usluge u smislu ovoga Zakona su iznajmljivanje pribora i opreme za šport i rekreaciju kao što su sandoline, daske za jedrenje, bicikli na vodi, suncobrani, ležaljke i sl., a mogu ih pružati pravne ili fizičke osobe iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, te osobe iz članka 70. ovoga Zakona.

(2) Pružatelj usluga iz stavka 1. ovoga članka dužan je korisnike usluga osigurati od posljedica nesretnog slučaja.

(3) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom propisuje uvjete i mjesta za pružanje usluga iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Za pružanje turističkih usluga iz stavka 1. ovoga članka pravna ili fizička osoba pružatelj je dužan je ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga nadležnog ureda prema mjestu pružanja usluga.

(5) Na izdavanje, sadržaj i prestanak važenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 11., 12. i 31. ovoga Zakona.

VI. NADZOR

Članak 74.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te pojedinačnih akata, uvjeta i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba provode nadležni gospodarski inspektori (u daljnjem tekstu: gospodarski inspektor) i drugi inspektori, svaki u okviru svoje nadležnosti, sukladno posebnim propisima.

Članak 75.

(1) U provedbi inspeksijskog nadzora u području pružanja usluga u turizmu gospodarski inspektor će usmenim rješenjem u zapisniku, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana od dana izricanja usmenog rješenja, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi daljnje pružanje usluga u turizmu:

- ako se pružaju bez upisa u propisani registar, odnosno upisnik, ili bez odobrenja,
- ako se pružaju bez rješenja kojim je utvrđeno da prostor, plovni objekt, postrojenje, uređaji i oprema udovoljavaju propisanim uvjetima.

(2) Kada osoba iz stavka 1. ovoga članka nije nazočna inspeksijskom nadzoru, gospodarski inspektor će usmeno rješenje o zabrani daljnjeg pružanja usluga u turizmu donijeti i bez prethodnog izjašnjavanja iste, a u nazočnosti zatečenih sudionika.

(3) Usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se pečaćenjem prostorija, postrojenja, plovnog objekta, uređaja i druge opreme za rad kojom se pružaju usluge u turizmu, najkasnije u roku od 24 sata od izricanja usmenog rješenja ili na drugi pogodan način, neovisno o nazočnosti osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(4) U slučaju izvršenja usmenog rješenja pečaćenjem, pravna ili fizička osoba, dužna je osigurati iznošenje pokvarljivih namirnica, te poduzeti i osigurati sve sigurnosne i druge mjere kako ne bi došlo do bilo kakve štete.

(5) Iznimno, mjera zabrane pružanja usluga u turizmu iz stavka 1. ovoga članka neće se izvršiti, odnosno zapečaćene prostorije, plovni objekti, postrojenja, uređaji i druga oprema za rad će se otpečatiti i prije isteka roka od 30 dana, ukoliko se nadležnom inspektoru dostavi dokaz o otklanjanju utvrđenih nedostataka i dokaz o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u korist državnog proračuna.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka, gospodarski inspektor obustavit će upravni postupak, a izvršene radnje poništiti.

(7) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka inspektor je dužan u pisanom obliku otpremiti stranci u roku od osam dana od dana izricanja zabrane usmenim rješenjem, osim u slučaju iz stavka 6. ovoga članka. Žalba se može izjaviti samo na pisani opravak rješenja.

(8) Žalba protiv rješenja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 76.

(1) Ako poslovni prostor, plovni objekti, uređaji ili oprema u kojem ili kojima se pružaju turističke usluge ne udovoljavaju uvjetima propisanim ovim Zakonom i drugim propisima, gospodarski inspektor naredit će otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti, određujući rok u kojem se ti nedostaci i nepravilnosti moraju otkloniti, ako ih je moguće otkloniti.

(2) Ako nedostaci i nepravilnosti iz stavka 1. ovoga Zakona ne budu otklonjeni u određenom roku, gospodarski inspektor zabranit će pružanje turističkih usluga u prostoru u kojem su utvrđeni nedostaci i nepravilnosti, dok se ti nedostaci i nepravilnosti ne otklone.

(3) Ako turistička agencija pruža usluge za koje ne ispunjava propisane uvjete ili pruža usluge koje nisu obuhvaćene rješenjem nadležnog tijela, gospodarski inspektor zabranit će turističkoj agenciji pružanje tih usluga.

Članak 77.

(1) Ako turistička agencija koja organizira putovanje (paket aranžman i izlet) ili pruža uslugu transfera putnika ne koristi prijevozna sredstva u kojima su putnici osigurani od posljedica nesretnog slučaja i prtljaga od gubitka i oštećenja, kao i ugostiteljske objekte u kojima su korisnici usluga osigurani od posljedica nesretnog slučaja, gospodarski inspektor izreći će zabranu pružanja tih usluga turističkoj agenciji.

(2) Iznimno se mjera iz stavka 1. ovoga članka neće primijeniti ako turistička agencija ima sklopljen ugovor s osiguravateljem o odgovornosti od obavljanja djelatnosti za navedene rizike.

(3) Ako sredstva, oprema i uređaji kojima se pružaju turističke usluge ne udovoljavaju uvjetima propisanim ovim Zakonom, gospodarski inspektor izreći će zabranu korištenja navedenih sredstava, opreme i uređaja za pružanje tih usluga.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 78.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. pruža turističke usluge za potrebe zaštićenog područja prirode kojim upravlja, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ili pruža usluge koje nisu za potrebe toga područja (članak 3. stavak 2. podstavak 1.),

2. pruža usluge turističke agencije iz članka 7. stavka 1. bez rješenja nadležnog ureda (članak 9. stavak 1. i 2.),

3. pruža usluge na plovnom objektu bez ispunjavanja uvjeta propisanih člankom 32. stavkom 1. ovoga Zakona ili pruža usluge koje nisu obuhvaćene tim člankom, ili pri pružanju usluga ne postupa sukladno članku 35. ovoga Zakona (članak 32. i 35.),
  4. pruža usluge protivno članku 34. ovoga Zakona ili pruža usluge koje nisu obuhvaćene tim člankom ili pri pružanju usluga ne postupa sukladno članku 35. ovoga Zakona (članak 34. i 35.),
  5. pruža usluge u nautičkom turizmu bez rješenja Ministarstva odnosno nadležnog ureda (članak 58.),
  6. pruža turističke usluge u zdravstvenom turizmu, a ne ispunjava uvjete propisane člankom 62. ovoga Zakona ili ih pruža bez rješenja nadležnog ureda (članak 62. i 63. stavak 1.),
  7. pruža turističke usluge pustolovnog turizma bez ispunjavanja propisanih uvjeta ili ih pruža bez rješenja nadležnog ureda (članak 64., 65. i 66.),
  8. pruža usluge u kongresnom turizmu bez rješenja nadležnog ureda (članak 67.),
  9. pruža usluge u ostalim posebnim oblicima turističke ponude bez rješenja nadležnog ureda, ili ih pruža bez ispunjavanja propisanih uvjeta (članak 72.),
- (2) Novčanom kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se pravna osoba koja pruža usluge u turizmu, a nema pravo pružati te usluge u smislu članka 3. ovoga Zakona.
  - (3) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.
  - (4) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 150.000,00 kuna.
  - (5) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka, gospodarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu odgovornoj osobi u pravnoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 3.000,00 kuna.
  - (6) Za prekršaje iz stavka 1. i 2. ovoga članka, gospodarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu fizičkoj osobi, pravnoj osobi i odgovornoj osobi u pravnoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 3.000,00 kuna.

Članak 79.

- (1) Novčanom kaznom od 8.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
  1. naznaku "turistička agencija" ne koristi sukladno članku 8. ovoga Zakona (članak 8.),
  2. svaku promjenu podataka iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona ne prijavi nadležnom uredu u roku od osam dana od dana nastale promjene (članak 11. stavak 2.),
  3. ne osigura jamčevinu za svaki turistički paket aranžman sukladno članku 21. ovoga Zakona ili prilikom uplate iznosa za paket aranžman putniku ne izda potvrdu o osiguranju jamčevine (članak 21.),
  4. ne sklopi s osiguravateljem ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman (članak 22.),
  5. organizira putovanje (paket aranžman ili izlet) ili pruža uslugu transfera putnika, a ne koristi prijevozna sredstva u kojima su putnici osigurani od posljedica nesretnog slučaja i prtljaga od gubitka i oštećenja, kao i ugostiteljske objekte za smještaj u kojima su korisnici usluga osigurani od posljedica nesretnog slučaja (članak 23.),
  6. prijevoz putnika ne obavlja prijevoznim sredstvima sukladno članku 24. ovoga Zakona (članak 24.),

7. pruža usluge turističke agencije bez ispunjavanja uvjeta za poslovni prostor turističke agencije sukladno članku 26. i 27. ovoga Zakona ili izvan svog poslovnog prostora ili polovnice pruža usluge koje nisu obuhvaćene člankom 27. stavkom 3. ovoga Zakona (članak 26. i 27.),

8. organizira izlet za osobe koje nisu njeni članovi ili ga ne organizira samo povremeno i bez svrhe stjecanja dobiti ili za promidžbu i predstavljanje putovanja ne koristi sredstva obavješćivanja sukladno članku 33. stavku 3. ovoga Zakona, ili ne koristi prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani, ili organizaciju putovanja ne prijavi nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata prema sjedištu udruge najkasnije tri dana prije početka putovanja, ili ne postupa sukladno članku 6. stavku 1. točki 1. do 3. ovoga Zakona. (članak 33.),

9. organizira izlet za svoje učenike odnosno polaznike protivno članku 33. stavku 4. ovoga Zakona ili ne koristi prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani ili organizaciju putovanja ne prijavi nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata prema sjedištu udruge najkasnije tri dana prije početka putovanja, ili ne postupa sukladno članku 6. stavku 1. točki 1. do 3. ovoga Zakona (članak 33.),

10. posreduje u pružanju usluga turističkog vodiča turističkim vodičima koji nisu članovi udruge, ili ne izda račun korisniku usluge (članak 47.),

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna.

(4) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. ovoga članka kaznit će se i voditelj poslovnice odnosno osoba iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

(5) Za prekršaje iz stavka 1. točke 7. ovoga članka, uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja prijevoznih sredstava kojima je prekršaj izvršen.

(6) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti pravnu osobu i odgovornu osobu u pravnoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 2.500,00 kuna.

(7) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. i 12. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti voditelja poslovnice odnosno osobu iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 2.500,00 kuna.

(8) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. ovoga članka, gospodarski inspektor može naplatiti novčanu kaznu fizičkoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 2.500,00 kuna.

Članak 80.

(1) Novčanom kaznom od 6.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

1. ne objavi uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i ne pridržava se tih uvjeta, sadržaja i cijena (članak 6. stavak 1. točka 1.),

2. za svaku izvršenu uslugu korisniku ne izda račun, kartu ili potvrdu s brojem kojom se potvrđuje primitak uplate ili ne čuva kopije tih dokumenata najmanje tri godine od dana njihovog izdavanja (članak 6. stavak 1. točka 2.),

3. ne omogućiti korisniku usluge podnošenje pisanih prigovora sukladno posebnom propisu kojim je uređena zaštita potrošača (članak 6. stavak 1. točka 4.),

4. vidno ne izloži natpisnu oznaku sukladno članku 13. stavku 1. ovoga Zakona (članak 13. stavak 1.),
  5. na ulazu u poslovnicu vidno ne istakne radno vrijeme za rad sa strankama ili se ne pridržava istaknutog radnog vremena (članak 13. stavak 2.),
  6. ne izjasni se na zahtjev korisnika usluga o svojstvu u kojem nastupa i koja ovlaštenja ima, ako zastupa druge turističke agencije (članak 14.),
  7. u svim reklamnim i promidžbenim materijalima vezanim uz organizirano putovanje, kao i na svim poslovnim dokumentima vidljivo ne naznači tvrtku i sjedište (članak 15.),
  8. ne čuva, kao poslovnu tajnu, sve što je saznala o putniku sukladno odredbi članka 17. ovoga Zakona (članak 17.),
  10. ne upozna putnika sa sadržajem važećeg ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman (alt. ako ne informira putnika o uvjetima osiguranja od odgovornosti za štetu.) (članak 18.),
  11. putniku ne ponudi osiguranja i ne upozna putnika s njihovim sadržajem, sukladno članku 19. ovoga Zakona, ili ne stavi na raspolaganje putniku opće uvjete ugovora o osiguranju (članak 19.),
  12. za svako putovanje koje organizira (paket aranžman i izlet) ne izda program, prospekt ili katalog (promidžbeni materijal) odnosno ne stavi ga na raspolaganje putniku prije sklapanja ugovora o organiziranju putovanja sukladno članku 20. ovoga Zakona (članak 20.),
  13. u svakoj poslovnici nema zaposlenog vođitelja poslovnice sukladno članku 28. stavku 1. ili članku 28. stavku 2. ovoga Zakona, ili u internet agenciji nema zaposlenu osobu koja ispunjava uvjete za vođitelja poslovnice, sukladno članku 28. stavku 3. ili članku 28. stavku 4. ovoga Zakona, te u slučajevima iz članka 28. stavka 5. duže od 6 mjeseci u tri godine za vršitelja poslova koristi osobu bez stručnog ispita za vođitelja poslovnice (članak 28.),
  14. pruža turističke usluge u luci nautičkog turizma ili plovnom objektu nautičkog turizma koji ne ispunjavaju propisane uvjete (članak 57. stavak 3.),
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.500,00 do 10.000,00 kuna.
  - (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 6.000,00 do 50.000,00 kuna.
  - (4) Za prekršaje iz stavka 1. točke 1. do 12. ovoga članka kaznit će se i vođitelj poslovnice odnosno osoba iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za vođitelja poslovnice novčanom kaznom od 2.500,00 do 10.000,00 kuna.
  - (5) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti fizičku osobu, pravnu osobu i odgovornu osobu u pravnoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja, novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna.
  - (6) Za prekršaje iz stavka 1. točke 1. do 12. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti vođitelja poslovnice odnosno osobu iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za vođitelja poslovnice na mjestu izvršenja prekršaja, novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna.
  - (7) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti fizičku osobu na mjestu izvršenja prekršaja, novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna.

Članak 81.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:

1. organizira ili posreduje uslugu smještaja za smještajne kapacitete pružatelja ugostiteljskih usluga koji za pružanje tih usluga nije ishodio rješenje nadležnog tijela (članak 7. stavak 4.),
2. organizira putovanja (paket aranžman i izlet) a da tijekom cijelog putovanja ne koristi najmanje jednog turističkog pratitelja koji ispunjava propisane uvjete, za svaku grupu od 15 do 75 putnika, ili ako za razgledavanje turističkih cjelina (lokaliteta) ne koristi usluge turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča u toj turističkoj cjelini (lokalitetu) odnosno osobe iz članka 37. stavka 7. ovoga Zakona (članak 25.),
3. organizira putovanje (paket aranžman i izlet) na plovnom objektu koji uključuje obilazak turističkih cjelina (lokaliteta) a za njihovo razgledavanje ne koristi ovlaštenog turističkog vodiča (članak 32. stavak 2.)
4. prodaje i/ili rezervira (bukira) usluge iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona protivno članku 32. stavku 3. ovoga Zakona (članak 32. stavak 3.),
5. za pružanje usluga turističkog vodiča koristi osobu koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za turističkog vodiča (članak 46.),
6. za pružanje usluga turističkog pratitelja koristi osobu koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za turističkog pratitelja (članak 51. stavak 1.),
7. za pružanje usluga turističkog animatora koristi osobu koja nema najmanje srednju stručnu spremu (članak 52. stavak 2.)
8. pismeno ne izvijesti davatelja usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama (članak 53. stavak 3.),
9. pruža ostale turističke usluge iz članka 73. stavka 1. ovoga Zakona bez rješenja nadležnog ureda ili ne osigura korisnike tih usluga od posljedica nesretnog slučaja (članak 73. stavak 2. i 4.),
  - (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.
  - (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 35.000,00 kuna.
  - (4) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. ovoga članka kaznit će se i voditelj poslovnice odnosno osoba iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.
  - (5) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka gospodarski inspektor može kazniti fizičku osobu, pravnu osobu i odgovornu osobu u pravnoj osobi na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 kuna.
  - (6) Za prekršaje iz stavka 1. točke 3. do 9. ovoga članka gospodarski inspektor može kazniti voditelja poslovnice odnosno osobu iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 kuna.

Članak 82.

- (1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:
  1. pruža usluge turističkog vodiča bez odobrenja iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona, ili ako ne pruža te usluge u skladu s izdanim odobrenjem ili ne izda račun sukladno članku 42. ovoga Zakona, (članak 37. stavak 1. i članak 42.),
  2. ne pruža usluge počasnog turističkog vodiča samo povremeno (članak 45. stavak 2.),
  3. pruža usluge turističkog pratitelja bez položenog ispita za turističkog pratitelja (članak 49. stavak 1.),

4. ne dostavi Ministarstvu ugovor o zastupanju turističke agencije radi upisa u Upisnik ugovora o turističkom zastupanju, osobno ili putem turističke agencije (članak 53. stavak 4.),

5. pruža turističke usluge na obiteljskom poljoprivrednom godopodarstvu iz članka 69. ovoga Zakona suprotno odredbama toga članka, ili ih pruža bez rješenja o odobrenju iz članka 70. stavka 1. ovoga Zakona osim u slučaju iz članka 70. stavka 4. ovoga Zakona, ili ih pruža bez prethodne obavijesti nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata u slučaju i pod uvjetima iz članka 70. stavak 4. ovoga Zakona, ili ih pruža bez ispunjavanja uvjeta iz članka 70. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona (članak 69. i 70.),

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti fizičku osobu iz stavka 1. ovoga članka na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna.

Članak 83.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1. prilikom pružanja usluga turističkog vodiča ne nosi na vidljivom mjestu iskaznicu turističkog vodiča kojom se utvrđuje njegovo svojstvo ili nema uz sebe nalog za vođenje izdan od turističke agencije ili udruge turističkih vodiča, ukoliko su ga iste angažirale (članak 43. stavak 1.),

2. prilikom pružanja usluga turističkog pratitelja nema uvjerenje o položenom ispitu za turističkog pratitelja i nalog za vođenje izdan od turističke agencije (članak 51. stavak 2.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može kazniti fizičku osobu iz stavka 1. ovoga članka na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 200,00 kuna.

Članak 84.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička ili pravna osoba koja neposredno ili posredno, putem javnih glasila, interneta, promidžbenim materijalima i sl. oglašava i/ili reklamira pružanje usluga u turizmu bez ispunjavanja uvjeta propisanim ovim Zakonom za pružanje tih usluga (članak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka, gospodarski inspektor može fizičkoj osobi, pravnoj osobi i odgovornoj osobi u pravnoj osobi naplatiti novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja novčanom kaznom od 1.000,00 kuna.

Članak 85.

(1) Za prekršaje utvrđene člankom 78. do 81. ovoga Zakona počinjene drugi put u roku od dvije godine od pravomoćnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se pravnoj ili fizičkoj osobi i zaštitna mjera zabrane pružanja usluga u trajanju od tri mjeseca do godine dana.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka zabrana pružanja usluga za turističku agenciju koja ima više poslovnih prostora odnosno poslovnica izreći će se zabrana pružanja usluga samo u poslovnom prostoru odnosno poslovnici u kojoj su prekršaji izvršeni.

(3) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka izreći će se zabrana pružanja usluga voditelju poslovnice odnosno osobi iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Članak 86.

Za prekršaje utvrđene člankom 82. ovoga Zakona počinjene drugi put u roku od dvije godine od pravomoćnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se fizičkoj osobi i zaštitna mjera zabrane pružanja turističkih usluga u trajanju od šest mjeseci do godine dana.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 87.

(1) Stručni ispit za voditelja poslovnice položen sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) izjednačava se sa stručnim ispitom za voditelja poslovnice propisanim člankom 30. ovoga Zakona.

(2) Osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona obavljale poslove voditelja poslovnice sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) mogu nastaviti obavljati poslove voditelja poslovnice.

(2) Do donošenja propisa iz članka 30. stavka 4. ovoga Zakona stručni ispit za voditelja poslovnice polagat će se sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) i propisima donesenim na temelju toga Zakona dosadašnjim propisima.

Članak 88.

(1) Stručni ispit za turističkog vodiča položen sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) izjednačava se sa stručnim ispitom za turističkog vodiča propisanim člankom 40. ovoga Zakona.

(2) Osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona ishodile rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) mogu nastaviti obavljati usluge turističkog vodiča.

(3) Do donošenja propisa iz članka 40. stavka 4. ovoga Zakona stručni ispit za turističkog vodiča polagat će se sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) i propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Članak 89.

(1) Ispit za turističkog pratitelja položen sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) izjednačava se sa ispitom za turističkog pratitelja propisanim člankom 50. ovoga Zakona.

(2) Osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona ishodile uvjerenje o položenom ispitu za turističkog pratitelja sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) mogu nastaviti s pružanjem usluga turističkog pratitelja.

(2) Do donošenja propisa iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona stručni ispit za turističkog pratitelja polagat će se sukladno odredbama Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) i propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Članak 90.

Ispitne komisije za polaganje stručnog ispita za voditelja poslovnice i stručnog ispita za turističkog vodiča ustrojene na visokim učilištima sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10) nastavljaju s organizacijom i provođenjem stručnih ispita temeljem izdanih rješenja do donošenja ovoga Zakona.

Članak 91.

Turističke agencije koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona pružaju usluge obvezne su u roku od 2 godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti sadržaj natpisnih ploča s odredbama ovoga Zakona.

Članak 92.

Propise iz članka 9. stavka 4., članka 30. stavka 4., 37. stavka 6., članka 38. stavka 4., članka 40. stavka 4., članka 43. stavka 2., članka 50. stavka 1., članka 57. stavka 4. i članka 58. stavka 8. ovoga Zakona, ministar će donijeti u roku od 60 dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 93.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 94.

(1) Do stupanja na snagu propisa iz članka 93. ovoga Zakona, ostaju na snazi propisi koji su doneseni za izvršenje Zakona o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10).

Članak 95.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

- Zakon o pružanju usluga u turizmu (Narodne novine, broj 67/07 i 88/10),
- Pravilnik o minimalno-tehničkim uvjetima i načinu pružanja usluga putničkih agencija (Narodne novine, broj 62/96, 23/97 i 134/98),
- Pravilnik o identifikacijskom kodu putničke agencije (Narodne novine, broj 78/96, 47/97 i 80/98).

Članak 96.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredaba članka 29. stavka 2., članka 37. stavka 4. i članka 48. stavka 3. koji stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisan je predmet ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisano je što se smatra uslugama u turizmu u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisano je tko može pružati usluge u turizmu. Tako je propisano da usluge u turizmu mogu obavljati trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedini i obrtnici, a da određene turističke usluge pod uvjetima propisanih ovim Zakonom mogu pružati: javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode, zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu, svi sukladno posebnim propisima kojima je regulirana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga; udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove, za obavljanje svoje djelatnosti; fizičke osobe koje za pružanje tih usluga nemaju obvezu biti registrirane kao obrtnici ili trgovci pojedinci. Naime, kako se određeni ciljevi i zadaci člankom obuhvaćenih pravnih i fizičkih osoba realiziraju kroz putovanja, ocjenjuje se opravdanim omogućiti im i pružanje određenih turističkih usluga.

Uz članak 4.

Ovim člankom uređuju se značenja bitnih pojmova upotrijebljenih u ovome Zakonu.

Uz članak 5.

Ovim je člankom, u cilju sprječavanja sive ekonomije, rada na crno i zaštite potrošača, propisana zabrana oglašavanja i/ili reklamiranja nelegalnog pružanja usluga u turizmu.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisane su obveze koje moraju poštivati pravne i fizičke osobe pri pružanju usluga u turizmu, s tim da je obveza postupati s pažnjom dobrog stručnjaka propisana kao instruktivna, tj. za povredu te odredbe nije propisana prekršajna kazna.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisane su usluge koje može pružati turistička agencija, i to usluge koje može pružati isključivo turistička agencija (usluge iz postavka 1. do 8.), te usluge koje mogu pored

turističke agencije pružati i druge pravne i fizičke osobe sukladno odredbama ovoga Zakona. Također je propisano da se oglašavanje usluga, odnosno informiranje putnika putem elektroničkih rezervacijskih sustava (e-portala) bez sklapanja ugovora odnosno bez naplate usluga direktno od korisnika usluge, ne smatra uslugom turističke agencije. Navedeni način oglašavanja odnosno informiranja putnika postao je uobičajen, te ga je bilo potrebno obuhvatiti ovim Zakonom, i to način da se ne smatra pružanjem usluga turističke agencije. Člankom je propisano, u cilju sprječavanja sive ekonomije i zaštite potrošača, da turistička agencija smije organizirati ili posredovati uslugu smještaja samo za smještajne kapacitete pružatelja ugostiteljskih usluga koji je za pružanje tih usluga ishodio rješenje nadležnog tijela (legalni iznajmljivač).

Uz članak 8.

Ovim je člankom propisana obvezna upotreba naznake "turistička agencija" odnosno „putnička agencija" u tvrtki turističke agencije, ali i mogućnost korištenja izraza uobičajenih u turističkom poslovanju, kao što su: "tours", "travel" i sl.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisano je da turistička agencija ne može početi poslovati prije nego od nadležnog ureda ishodi rješenje o ispunjavanju uvjeta propisanih za pružanje usluga turističke agencije. Također se propisuje da se navedeno rješenje mora ishoditi za svaku poslovnicu odnosno poslovni prostor turističke agencije. Odredbom je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika turističkih agencija u koje se upisuju izdana rješenja. Članak propisuje i tko snosi troškove postupka, te pravo na žalbu protiv rješenja nadležnog ureda.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisano je što sve treba sadržavati zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za pružanju usluga turističke agencije.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisano je što rješenje nadležnog ureda o ispunjavanju uvjeta za pružanje usluga turističke agencije mora sadržavati. Također je propisana obveza turističke agencije da svaku promjene podataka utvrđenih rješenjem prijavi nadležnom uredu i rok u kojem to mora učiniti, te da se o promjeni podataka također donosi rješenje.

Uz članak 12.

Ovim člankom omogućuje se pojednostavljenje i skraćivanje upravnog postupka izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta propisanih za pružanje usluga turističke agencije ukoliko su se u poslovnici već pružale usluge turističke agencije temeljem rješenja nadležnog ureda odnosno ukoliko ista osoba nastavlja obavljati poslove voditelja poslovnice u novoj agenciji /poslovnici odnosno internet agenciji.

Uz članak 13.

Ovim je člankom propisana obveza i način na koji turistička agencija mora vidno izložiti natpis na kojem je istaknuta tvrtka i sjedište turističke agencije, a za internet agenciju i naznaku „internet agencija“. Propisuje se i obveza istaknuti radno vrijeme za rad sa strankama i

pridrživati se istaknutog radnog vremena. Navedeno omogućuje da rad sa strankama bude kraći od radnog vremena turističke agencije, čime se olakšava organizacija radnog vremena agencije.

Uz članak 14.

Ovim je člankom propisana obveza turističke agencije da se pri zastupanju druge turističke agencije mora izjasniti se putniku o svojstvu u kojem nastupa i koja ovlaštenja ima. Navedena odredba je u funkciji zaštite potrošača, ali i turističke agencije vezano uz odgovornost.

Uz članak 15.

Ovim je člankom propisan obvezni način uporabe naznake tvrtke i sjedišta turističke agencije u promidžbenim materijalima i poslovnim dokumentima turističke agencije.

Uz članak 16.

Ovim je člankom propisano što se smatra poslovnom tajnom u odnosu između turističke agencije i putnika, i postupanje u vezi s tim. Obveza čuvanje tajne vezano uz podatke o putniku i njegovoj prtljazi propisana je i Zakonom o obveznim odnosima, u odredbama kojima je uređen Ugovor o organiziranom putovanju.

Uz članak 17.

Ovim je člankom propisana obveza turističke agencije pružiti putniku usluge utvrđene u sklopljenom ugovoru.

Uz članak 18.

Ovim je člankom propisana obveza turističke agencije upoznati putnika sa sadržajem važećeg ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman, kojeg je prema odredbama ovoga Zakona dužna sklopiti s osiguravateljem. (*alt. informirati putnika o uvjetima osiguranja od odgovornosti za štetu.*)

Uz članak 19.

Ovim je člankom propisano koja osiguranja turistička agencije mora ponuditi putniku, obveza da putnika upozna sa sadržajem istih, kao i staviti putniku na raspolaganje opće uvjete ugovora o osiguranju, što znači da putnik ne mora prihvatiti sklapanje ugovora za ponuđena osiguranja, sva ili samo neka. Mogućnost osiguranja putnika od drugih rizika u sporazumu s putnikom propisana je i Zakonom o obveznim odnosima, u odredbama kojima je uređen Ugovor o organiziranom putovanju.

Uz članak 20.

Ovim člankom propisana je obveza turističke agencije izdavanja promidžbenog materijala za paket aranžman i izlet, te je propisan njegov sadržaj. Sadržaj promidžbenog materijala propisan je i Zakonom o obveznim odnosima, u odredbama kojima je uređen Ugovor o organiziranom putovanju.

Uz članak 21.

Ovi člankom propisana je obveza turističke agencije koja organizira putovanje da za svaki paket aranžman osigura jamčevinu kod banke ili osiguravajućeg društva, radi isplate novčane naknade putniku (plaćene cijene, troškove povratka) u slučajevima koji su posljedica insolventnosti

agencije nastale nakon sklapanja ugovora o putovanju, odnosno nakon uplate cijene putovanja ili čak nakon započinjanja putovanja. Propisana obveza turističke agencije da putniku prilikom uplate iznosa za turistički paket aranžman izda potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućava neposredno ostvarivanje prava na naknadu prema banci ili osiguravajućem društvu je u funkciji zaštite korisnika usluge. Ista obveza propisana je za organizatora putovanja i Zakonom o obveznim odnosima, u odredbama kojima je uređen Ugovor o organiziranom putovanju.

Uz članak 22.

Ovim je člankom propisana obveza turističke agencije koja organizatora putovanja (paket aranžman) sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzroči putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obveza koje se odnose na paket aranžman. I ova je odredba u funkciji zaštite putnika, ali i u funkciji zaštite same turističke agencije. Odgovornost organizatora putovanja za navedenu štetu i obveza sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti propisana je i Zakonom o obveznim odnosima, u odredbama kojima je uređen Ugovor o organiziranom putovanju.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisana je obveza turističke agencije koja organizira putovanja (paket aranžman i izlet) ili pruža uslugu transfera putnika korištenja prijevoznih sredstva u kojima su putnici osigurani od posljedica nesretnog slučaja i prtljaga od gubitka i oštećenja, kao i ugostiteljske objekte u kojima su korisnici usluga osigurani od posljedica nesretnog slučaja. Kako bi se olakšalo poslovanje turističkih agencija u vezi s provjerom prijevoznika i ugostitelja propisuje se mogućnost agencijama da navedenu obvezu ispune preuzimanjem obveze osiguranja na sebe. Navedene obveze prvenstveno su u funkciji zaštite korisnika usluge (potrošača).

Uz članak 24.

Ovim člankom uređuje se kojim je prijevoznim sredstvima dozvoljeno turističkoj agenciji obavljati prijevoz u sklopu organiziranog putovanja odnosno transfera. Ova odredba omogućuje razlikovanje navedenog prijevoza odnosno transfera od pružanja taxi usluge.

Uz članak 25.

Ovim člankom propisano je kada je turistička agencija obvezna koristiti turističkog pratitelja, turističkog vodiča, a kada može koristiti osobu koja se ne smatra turističkim vodičem u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 26.

Ovim se člankom uređuje poslovni prostor turističke agencije, u kojim je slučajevima turistička agencija obvezna imati poslovnicu, koje se usluge mogu pružati iz kioska, te da internet turistička agencija ne mora imati poslovni prostor.

Uz članak 27.

Ovim člankom uređuje se poslovnica turističke agencije, te na kojim mjestima, koje usluge i pod kojim uvjetima turistička agencija može pružati izvan svoga poslovnog prostora odnosno poslovnice.

Uz članak 28.

Ovim se člankom propisuje u kojim slučajevima turistička agencija mora imati zaposlenog voditelja poslovnice koji ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, a kada samo osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice, te njihovu odgovornost. Zbog osiguravanja kontinuiranog poslovanja turističke agencije odredbama članka uređuju se uvjeti za privremenu zamjenu voditelja poslovnice, u slučajevima opravdane spriječenosti, osobom koja nema ispit za voditelja poslovnice. Također se omogućuje da turistička agencija za po tri poslovnice može imati zaposlenog istog voditelja poslovnice. Isto mogućnost propisuje se i za internet agenciju.

Uz članak 29.

Ovim se člankom propisano je tko se smatra i tko može biti voditelj poslovnice, propisuju uvjeti koje mora ispunjavati voditelj poslovnice, te uvjeti za oslobođanje od obveze pohađanja predavanja u okviru stručnog ispita.

Uz članak 30.

Ovim člankom uređen je stručni ispit za voditelja poslovnice, ispitna komisija pred kojom se polaže stručni ispit, uključivo podnošenje zahtjeva i pravo pokretanja spora protiv rješenja Ministarstva kojim se odbija zahtjev za imenovanje komisije, te obveze visokog učilišta vezano uz provedbu stručnih ispita. Člankom je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše ispitni program za stručni ispit, sastav ispitne komisije, kao i način polaganja ispita, te da se o položenom stručnom ispitu izdaje uvjerenje.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisani su razlozi za prestanak pružanja usluga turističke agencije, da o prestanku pružanja usluga nadležni ured donosi rješenje koje se upisuje u Upisnik turističkih agencija, te kojim se tijelima dostavlja primjerak rješenja.

Uz članak 32.

Člankom je propisana iznimka prema kojoj pravne i fizičke osobe mogu na plovnom objektu koji je kategoriziran kao plovni objekt nautičkog turizma organizirati putovanja (paket aranžman i izlet), sklapati ugovore o istom te ih provoditi na tom plovnom objektu, bez osnivanja turističke agencije, ako su registrirane za pružanje takvih usluga te su propisani uvjeti i način pružanja tih usluga.

Uz članak 33.

Ovim člankom propisuje se pod kojim uvjetima udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove mogu organizirati izlet, odnosno omogućuje se da se pod propisanim uvjetima izleti ne moraju organizirati putem turističke agencije.

Uz članak 34.

Ovim je člankom propisana iznimka da Hrvatski ferijalni i hostelski savez, kao udruga, može u svrhu promicanja turizma za mlade i turističke kulture mladih, a koji su njeni osnovni ciljevi i djelatnosti utvrđeni statutom, u svojim poslovnim prostorima, za svoje članove i članove međunarodnih udruga omladinskog (mladežnog) turizma kojih je savez član, pružati neke od usluga turističke agencije.

Uz članak 35.

Ovim člankom propisano je koje uvjete, koje inače moraju ispunjavati drugi pružatelji turističkih usluga odnosno turističke agencije, moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge na plovnom objektu i Hrvatski ferijalni i hostelski savez, kako ne bi bili pogodovani u odnosu na druge pružatelje turističkih usluga, prvenstveno turističke agencije.

Uz članak 36.

Ovim člankom propisuje se da se na putovanja koja organiziraju izviđačke (skautske) udruge i amaterski sportski klubovi ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona, kako bi ih isti pod određenim uvjetima mogli organizirati bez posredovanja turističke agencije.

Uz članak 37.

Ovim člankom propisana je definicija turističkog vodiča, područje na kojem je turistički vodič ovlašten pružati uslugu, koje se stručne osobe ne smatraju turističkim vodičem iako obavljaju poslove koji bi se mogli podvesti pod opis usluga turističkog vodiča. Člankom je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom, uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za kulturu i zaštićena područja prirode, propiše popis turističkih cjelina (lokaliteta) po županijama, te pod kojim se uvjetima strani državljanin ne smatra turističkim vodičem.

Uz članak 38.

Ovim je člankom propisano da je turistički vodič za pružanje usluga dužan ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča, uvjeti koje mora ispunjavati turistički vodič da bi mu se rješenje izdalo, nadležnost ureda prema području za koje je položen stručni ispit, mogućnost ulaganja žalbe, obveza upisivanja rješenja u Upisnik turističkih vodiča kojeg vodi nadležni ured, tijela kojima se dostavlja rješenje o odobrenju, te je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika turističkih vodiča.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisan je sadržaj rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča.

Uz članak 40.

Ovim člankom uređen je stručni ispit za turističkog vodiča, ispitna komisija pred kojom se stručni ispit polaže, uključivo podnošenje zahtjeva i pravo pokretanja upravnog spora protiv rješenja Ministarstva kojim se odbija zahtjev za imenovanje komisije, te obveze visokog učilišta vezano uz provedbu stručnih ispita. Člankom je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše ispitni program za stručni ispit, sastav ispitne komisije, kao i način polaganja ispita, te da se o položenom stručnom ispitu izdaje uvjerenje.

Uz članak 41.

Ovim je člankom propisano pod kojim uvjetima se može obaviti provjeravanje stručnog znanja turističkih vodiča, te je dano ovlaštenje ministru da u vezi s time donese odluku.

Uz članak 42.

Ovim je člankom propisano da je turistički vodič ovlašten pružati usluge u skladu s izdanim odobrenjem, te kada je dužan za pruženu uslugu izdati račun korisniku usluge.

Uz članak 43.

Ovim je člankom propisana obveza turističkog vodiča nošenja iskaznice turističkog vodiča, dano je ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše oblik i obrazac iskaznice turističkog vodiča, te način njenog izdavanja i uporabe.

Uz članak 44.

Ovim su člankom propisani razlozi za prestanak važenja rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča, da o prestanku važenja toga rješenja nadležni ured donosi rješenje koji se upisuje u Upisnik turističkih vodiča, mogućnost ulaganja žalbe, te tijela kojima se dostavlja primjerak rješenja.

Uz članak 45.

Ovim člankom uređen je institut počasnog turističkog vodiča, te je dano ovlaštenje ministru da to svojstvo utvrđuje rješenjem.

Uz članak 46.

Ovim je člankom propisana obveza turističke agencije i drugih korisnika usluga turističkog vodiča da za pružanje tih usluga koriste ovlaštenog turističkog vodiča.

Uz članak 47.

Ovim je člankom dano ovlaštenje udrugama turističkih vodiča da bez osnivanja turističke agencije posreduju u pružanju usluga turističkog vodiča za svoje članove i to na način da to rade u njihovo ime i za njihov račun uz obvezu izdavanja računa.

Uz članak 48.

Ovim je člankom propisana definicija turističkog pratitelja i tko se smatra turističkim pratiteljem. Također je propisano da se strani državljanin koji prati organizirana grupna putovanja stranog organizatora koja su započela u stranoj državi i završavaju povratkom u stranoj državi ne smatra turističkim pratiteljem, što znači da strani organizator mora koristiti usluge ovlaštenog turističkog vodiča samo za razgledavanje turističkih cjelina (lokaliteta).

Uz članak 49.

Ovim je člankom propisano da turistički pratitelj za pružanje usluga mora imati položen ispit za turističkog pratitelja, te da su osobe koje imaju položen stručni ispit za turističkog vodiča oslobođene polagati ispit za turističkog pratitelja.

Uz članak 50.

Ovim člankom uređen je ispit za turističkog pratitelja, pravne osobe koje mogu i pod kojim uvjetima imenovati ispitnu komisiju pred kojom se ispit polaže, prethodna suglasnost ministra za imenovanje ispitne komisije, dano je ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše ispitni program ispita za turističkog pratitelja, da se o položenom ispitu izdaje uvjerenje, obveze organizatora ispita, te uvjeti pod kojima ministar može povući već danu suglasnost.

Uz članak 51.

Ovom je člankom propisano da turistička agencija ne smije za obavljanje poslova turističkog pratitelja koristiti osobu koja ne ispunjava Zakonom propisane uvjete, te da turistički pratitelj dok pruža usluge mora pri sebi imati uvjerenje o položenom ispitu.

Uz članak 52.

Ovim je člankom propisana definicija turističkog animatora te uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi ih se angažiralo za pružanje usluga.

Uz članak 53.

Ovim je člankom propisana definicija turističkog zastupnika, obveza dostavljanja ugovora o turističkom zastupanju turističke agencije Ministarstvu radi upisa ugovora u Upisnik o turističkom zastupanju turističke agencije, koja turistička agencija može sklapati ugovor o turističkom zastupanju s turističkim zastupnikom i koje su njene obveze, te je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika ugovora o turističkom zastupanju.

Uz članak 54.

Ovim su člankom propisana ovlaštenja i poslovi turističkog zastupnika.

Uz članak 55.

Ovim je člankom propisano što je nautički turizam, kao poseban oblik turističke ponude.

Uz članak 56.

Ovim su člankom propisane usluge u nautičkom turizmu.

Uz članak 57.

Ovim je člankom propisano gdje se pružaju usluge u nautičkom turizmu, propisuje se da se luke i plovni objekti nautičkog turizma razvrstavaju u vrste, da se pojedine vrste kategoriziraju, da iste moraju ispunjavati propisane uvjete za pojedinu vrstu i kategoriju ukoliko se kategoriziraju. Člankom je dano ovlaštenje ministru da pravilnikom propiše vrste luka nautičkog turizma, vrste luka nautičkog turizma koje se kategoriziraju, minimalne uvjete koje moraju ispunjavati luke nautičkog turizma, kategorije i način kategorizacije luka nautičkog turizma, vrste plovnih objekata nautičkog turizma, vrste plovnih objekata nautičkog turizma koje se kategoriziraju, te kategorije i način kategorizacije plovnih objekata nautičkog turizma.

Uz članak 58.

Ovim je člankom propisana obveza pravne ili fizičke osobe da prije nego počne pružati turističke usluge u nautičkom turizmu ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga, određena su nadležna tijela za izdavanje rješenja, propisani upisnici u koje se upisuju rješenja, kome se rješenja dostavljaju, te tko snosi troškove postupka. Propisano je i da protiv rješenja koja temeljem Zakona u prvom stupnju donosi Ministarstvo nije dopuštena žalba, ali da se može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 59.

Ovim člankom omogućuje se pojednostavljenje i skraćivanje upravnog postupak izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za luku nautičkog turizma ili plovni objekt nautičkog turizma i to ukoliko su se istoj luci nautičkog turizma odnosno na plovnom objektu već pružale usluge u nautičkom turizmu.

Uz članak 60.

Ovim su člankom propisani razlozi za prestanak važenja rješenja o pružanju usluga u nautičkog turizmu, da o prestanku važenja rješenja nadležno tijelo donosi rješenje, kojim se tijelima dostavlja primjerak rješenja, te mogućnost ulaganja žalbe, odnosno pokretanja upravnog spora.

Uz članak 61.

Ovim člankom propisano je koje se usluge smatraju uslugama zdravstvenog turizma.

Uz članak 62.

Ovim se člankom propisuje koje pravne i fizičke osobe mogu pružati usluge u zdravstvenom turizmu i pod kojim uvjetima. Člankom je propisano da pružatelji usluga u zdravstvenom turizmu mogu za korisnike svojih usluga pružati i usluge organiziranja putovanja, bez osnivanja turističke agencije.

Uz članak 63.

Ovim je člankom propisana obveza pravne ili fizičke da prije nego počne pružati turističke usluge u zdravstvenom turizmu ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga, određena su nadležna tijela za izdavanje rješenja, kome se rješenja dostavljaju, te tko snosi troškove postupka, pravo žalbe, te primjena odredbe članka 60. ovoga Zakona na prestanak važenja rješenja, kao i mogućnost pojednostavljenja postupka u slučaju da su se u istom prostoru već pružale usluge zdravstvenog turizma.

Uz članak 64.

Ovim su člankom propisani uvjeti za pružanje turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne ili pustolovne aktivnosti, čime se želi osigurati odgovarajuća zaštita korisnika usluge. Propisano je da ministarstvo nadležno za obrazovanje, u suradnji s drugim nadležnim ministarstvima ovisno o usluzi koja se pruža, utvrđuje koje se licence/dozvole smatraju odgovarajućim za pružanje usluga. Ujedno se daje ovlaštenje Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja, da za aktivnosti za koje ne postoje nadležne institucije ili udruge koje izdaju licence/potvrde, utvrđuje sposobnosti i razine vještine obavljanja aktivnosti sukladno posebnom propisu koji uređuju djelovanje te udruge. Propisane se i obveze vezane uz provođenje aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, more, planine, i sl.), te se daje ovlaštenje Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja da u suradnji s organizatorom sačiniti procjenu rizika, planove i procedure otklanjanja opasnosti (elaborat spašavanja), kao i da osposobljava pružatelje usluga za postupke i djelovanja u slučaju nesreće ili opasnostima prema posebnom programu. O završenoj obuci Hrvatska gorska služba spašavanja izdaje potvrdu i vodi evidenciju uz obvezu dostavljanja podataka Ministarstvu. Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja daje se i ovlaštenje periodičnog provjeravanja ispunjavanja uvjeta i ispravnost opreme za pružanje tih usluga, kao i mogućnost, pod u odredbi propisanim uvjetima, zaustaviti daljnje provođenje aktivnosti, o čemu se moraju obavijestiti nadležne inspekcije.

Uz članak 65.

Ovim se člankom propisuju obveze pružatelja turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne ili pustolovne aktivnosti. Propisuje se i mogućnost da pružatelj usluge odbije pružiti usluge maloljetniku bez obzira na danu suglasnost roditelja ili skrbnika, i to kako radi zaštite korisnika usluge, ali i u interesu pružatelja usluge.

Uz članak 66.

Ovim je člankom propisana obveza pravne ili fizičke da prije nego počne pružati turističke usluge u pustolovnom turizmu ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga, određena su nadležna tijela za izdavanje rješenja, kome se rješenja dostavljaju, tko snosi troškove postupka, pravo žalbe, te primjenu odredbe članka 60. ovoga Zakona na prestanak važenja rješenja

Uz članak 67.

Ovim se člankom uređuju turističke usluge u kongresnom turizmu odnosno što iste obuhvaćaju u u smislu ovoga Zakona, tko ih može pružati, kao i da na pružanje usluga kongresnog turizma koje za svoje članove, zaposlenike i korisnike, u okviru svoje djelatnosti, sukladno svojim statutima ili aktima o osnivanju, organiziraju udruge, ustanove, te pravne i fizičke osobe iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

Uz članak 68.

Ovim je člankom propisana obveza pravne ili fizičke iz članka 67. stavka 2. ovoga Zakona da prije nego počne pružati turističke usluge u kongresnom turizmu ishodi rješenje da su ispunjeni uvjeti za pružanje tih usluga, određena su nadležna tijela za izdavanje rješenja, tijela kojima se rješenja dostavljaju, tko snosi troškove postupka, pravo žalbe, te primjena odredbe članka 60. ovoga Zakona na prestanak važenja rješenja

Uz članak 69.

Ovim je člankom propisana mogućnost da se određene poljoprivredne i slične aktivnosti koje su uobičajene za obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo ili šume šumoposjednika mogu provoditi kao posebni oblik turističke ponude, u funkciji odmora i rekreacije turista, te su primjerice navedene usluge kao berba voća i povrća, ubiranje ljetine, iznajmljivanje konja za jahanje i sl., propisani su i uvjeti za organiziranje izleta za goste koje koriste uslugu smještaja, te je propisano ograničenje broja osoba kojima se te usluge mogu pružati istodobno.

Uz članak 70.

Ovim je člankom propisano da je nositelj ili član seljačkog gospodarstva, odnosno šumoposjednik, dužan ishoditi rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, uvjeti koji moraju biti ispunjeni za ishodenje rješenja, određena su nadležna tijela za izdavanje rješenja, te kojim se tijelima dostavljaju rješenja. Kao iznimka je propisana mogućnost da ukoliko je ishodenje rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti da za pružanje turističkih usluga nema obveze ishodenja posebnog rješenja.

Uz članak 71.

Ovim je člankom propisan sadržaj rješenja o odobrenju za pružanje turističkih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu.

Uz članak 72.

Ovim su člankom obuhvaćene su turističke usluge u još nekim oblicima turističke ponude (kulturnom, lovnom, športskom, golf-turizmu, sportskom ili rekreacijskom ribolovu na moru i na slatkim vodama, ronilačkom turizmu i dr.), tko ih može pružati, obveza ishodenja rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga odnosno ispunjavanju uvjeta za pružanje takvih

usluga ukoliko su isti propisani posebnim propisom, te tijela nadležna za izdavanje rješenja, te odgovarajuća primjena članka 60. ovoga Zakona. Člankom je propisana i mogućnost da Vlada Republike Hrvatske ili Ministarstvo može za pojedine posebne oblike turističke ponude donijeti posebne programe, ovisno od interesa Republike Hrvatske.

Uz članke 73.

Ovim je člankom uređeno pružanje još nekih usluga u turizmu, navedenih kao ostale turističke usluge, koje se najčešće pružaju u manjem obimu te su primjerice navedene usluge iznajmljivanja pribora i opreme za šport i rekreaciju kao što su sandoline, daske za jedrenje, bicikli na vodi, suncobrani, ležaljke i sl., tko ih može pružati, kao i obveza ishoda rješenja nadležnog tijela za njihovo pružanje. Također je propisano obvezno osiguranje korisnika usluga od posljedica nesretnog slučaja, te je dano ovlaštenje predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave da propiše uvjete i mjesta za pružanje tih usluga.

Uz članke 74. do 77.

Ovim člancima propisan je upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona, inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te upravne mjere koje mogu primijeniti gospodarski inspektori.

Uz članke 78. do 86.

Ovim člancima propisani su prekršaji, novčane kazne za prekršaje i to posebno za pravne osobe, fizičke osobe (trgovca pojedinca i obrtnika), fizičke osobe koje nemaju obvezu biti registrirane za pružanje usluga kao trgovac pojedinac ili obrtnik, odgovorne osobe u pravnoj osobi, te voditelja poslovnice turističke agencije odnosno osobe koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice, dana su ovlaštenja gospodarskom inspektoratu, te je određeno u kojim se slučajevima može izreći i zaštitna mjera oduzimanja prijevoznih sredstava kojima je izvršen prekršaj, te zaštitna mjera zabrane pružanja usluga te trajanje te mjere.

Uz članke 87. do 96.

Ovim člancima propisane su prijelazne i završne odredbe. Propisano je da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredaba koje se tiču pružanja usluga voditelja poslovnice turističke agencije, turističkog vodiča i turističkog pratitelja od strane državljana država članica Europske unije i Europskog ekonomskog prostora, koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.